

KROVNA ORGANIZACIJA MLADIH SRBIJE

Izveštaj o radu

Krovne organizacije mladih Srbije

Za period oktobar 2020. – jun 2021. godine

Sadržaj

1. Uvod.....	3
2. Programске oblasti	4
a. Sistem omladinske politike	4
Cilj 1: Unapređenje sistemske brige o mladima i poboljšanje međusektorske saradnje	4
b. Uslovi za bolji život mladih	14
Cilj 1: Unapređenje kvaliteta poslova i prakse za mlade i sistema podrške samozapošljivanja mladih	14
Cilj 2: Prepoznavanje volonterizma i aktivizma mladih u sistemu obrazovanja.....	17
c. Promocija koncepta održivog razvoja	20
Cilj 1: Uključivanje mladih u implementaciju i promociju Ciljeva održivog razvoja	20
Cilj 2: Unapređenje sistemske brige o mladima i poboljšanje međusektorske saradnje za koncept održivosti	20
d. Prava mladih	22
Cilj 1: Kreirati podsticajna i bezbedna okruženja za mlade	22
Cilj 2: Ravnopravno uključivanje ranjivih grupa mladih u zagovaračke procese za unapređenje položaja mladih	23
Cilj 3: Unapređenje sistemske brige o ljudskim pravima mladih	25
e. Mladi kao informisani, aktivni građani	27
Cilj: Informisati i osnažiti mlade da aktivno učestvuju i doprinose unapređenju položaja mladih.....	27
f. KOMS kao resurs centar	33
Cilj 1: KOMS prepoznat kao relevantan akter u društvu	33
Cilj 2: Unapređena saradnja sa organizacijama članicama	35
3. Ostale tekuće aktivnosti i događaji.....	36
4. Vidljivost Krovne organizacije mladih Srbije.....	37
5. Sekretarijat i konkursi za radna mesta	42
6. Rad upravnog odbora	43

1. Uvod

Krovna organizacija mladih Srbije (u nastavku KOMS) realizovala je Godišnji plan rada za 2020/2021. godinu kroz sprovođenje aktivnosti koje su, radi lakšeg praćenja ostvarivanja rezultata, strukturirane u okviru šest programskih oblasti koje podrazumevaju delovanje na svim nivoima upravljanja: nacionalnom, lokalnom i međunarodnom:

1. Sistem omladinske politike
2. Uslovi za bolji život mladih
3. Promocija koncepta održivog razvoja
4. Prava mladih
5. Mladi kao informisani, aktivni građani/ke
6. KOMS kao resurs centar

U okviru gorepomenutih programa i nivoa delovanja, KOMS se fokusirao u prethodnoj godini na šest tematskih oblasti predviđenih Godišnjim planom rada za 2020. i 2021. godinu, i to:

1. Aktivno učešće mladih
2. Zapošljivost mladih
3. Prava mladih
4. Obrazovanje mladih
5. Informisanje i medijska pismenost mladih
6. Socijalna uključenost, ravnopravnost i inkluzivno društvo

Sve navedene programe i tematske oblasti, KOMS je u 2020. i 2021. godini realizovao kroz 18 projekata, od čega 15 projekata kao nosilac. Godišnji plan rada KOMS-a tokom 2020. i 2021. godine realizovali su Sekretarijat i Upravni odbor KOMS.

Izveštaj o radu KOMS-a strukturiran je prema postavljenim indikatorima u okviru Godišnjeg plana rada koji mere ostvarenost postavljenih rezultata koji su formulisani u zavisnosti od programske celine.

2. Programске oblasti

a. Sistem omladinske politike

CILJ 1: Unapređenje sistemske brige o mladima i poboljšanje međusektorske saradnje

REZULTAT 1: Koriste se postojeći mehanizmi (javne politike, tela, zakoni, planovi i izveštaji i drugo) za ravnopravan dijalog mladih i donosioca odluka zarad sistemske brige o mladima

Indikatori ostvarivanja rezultata:

1. **Normativni okvir:** *Predlog za izmenu i dopunu Zakona o mladima; Pokrenut proces izmene Zakona o volontiranju. Revizija NSM i izrada novog AP u kome učestvuju predstavnici mladih*

KOMS je u izveštajnom periodu u potpunosti ispunio definisan indikator i pokrenuo nekoliko novih mehanizama za aktivno učešće mladih, zagovarao proces uspostavljanja i primene mehanizama ka ključnim donosiocima odluka u oblasti omladinske politike.

KOMS je tokom izveštajnog perioda zagovarao izmenu najvažnijih propisa za mlade: Zakona o mladima, Zakona o volontiranju, kao i reviziju Nacionalne strategije za mlade i izradu pratećeg Akcionog plana, kroz različite mehanizme, osiguravajući aktivno učešće mladih i njihovih predstavnika. O potrebi za izmenom ovih propisa, mladi i njihovi predstavnici i predstavnice govorili su na internim sastancima sa donosiocima odluka, na direktnim Dijalozima mladih sa donosiocima odluka, kroz Savet za mlade Vlade Republike Srbije, itd. Uspeh ovih zagovaračkih aktivnosti video se kroz ekspozije mandatarke novog sastava Vlade, krajem oktobra 2020. godine, u kome je Premijerka najavila izmenu normativnog okvira koji reguliše položaj mladih. U narednom periodu planirana je analiza dosadašnje primene Zakona o mladima i priprema izmena i dopuna Zakona. Takođe, najavljeno je i da je planirana revizija Nacionalne strategije za mlade. O pominjanju mladih u ekspoziji premijerke i planu Vlade, KOMS je objavio analizu i vest na sajtu.

KOMS tim učestvovao je u radu radne grupe za kreiranje analize o efektima postojećeg **Zakona o volontiranju**. Sastanak radne grupe održan je u novembru 2020. godine, kako bi se dao doprinos za kreiranje analize o efektima postojećeg Zakona o volontiranju. Predstavnici KOMS-a su tom prilikom istakli važnost kontinuiteta u radu ove radne grupe, odnosno, preduzimanja narednih koraka nakon usvajanja analize od strane radne grupe. Istaknut je stav KOMS da je neophodno krenuti u kreiranje novog okvira Zakona o volontiranju. Zagovaranje za izmenu Zakona o volontiranju nastavilo se tokom Dijaloga mladih sa ministrom omladine i sporta (u decembru 2020.), Dijaloga sa premijerkom (u februaru 2021.), o volontiranju je bilo reči na tri sednice Saveta za mlade u 2021. godini (u martu, aprilu i maju 2021. godine), a nakon poslednje sednice mladi su dobili čvrsto obećanje državnog sekretara Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, da će se i dalji koraci za unapređenje Zakona pokrenuti. Tokom juna, pokrenut je naredni korak u procesu izmene Zakona o volontiranju i raspisan je Javni poziv organizacijama civilnog društva za članstvo u Radnoj grupi za izradu ex ante analize efekata Zakona o volontiranju i Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o volontiranju u skladu sa tom analizom.

KOMS je **unapređenje Zakona o mladima** zagovarao tokom čitavog izveštajnog perioda. KOMS i drugi subjekti omladinske politike godinama unazad ukazuju na potrebu o izmenama i dopunama celokupnog Zakona o mladima, na okruglim stolovima, Dijalozima mladih sa donosiocima odluka (sa premijerkom decembra 2019. i februara 2021., ministrom omladine i sporta decembra 2020. godine), ali i kroz Alternativne izveštaje o položaju i potrebama mladih u Republici Srbiji, gde se od 2017. godine kontinuirano ponavlja stav da se deklarativni karakter Zakona mora izmeniti i da je to suštinska promena kojoj svi treba da težimo.

Samo u 2021. godini, KOMS je podneo nekoliko inicijativa za suštinsku izmenu Zakona o mladima, gde je pre svega, u saradnji sa Nacionalnom asocijacijom praktičara/ki omladinskog rada i Nacionalnom asocijacijom kancelarija za mlade, izradio kvalitativno istraživanje *Prva decenija Zakona o mladima i Prilog za izradu ex-post analize efekata Zakona o mladima*, koje je Ministarstvu trebalo koristiti za izradu ex-post i ex-ante analizu efekata Zakona o mladima. Na sastanku KOMS sa Ministrom omladine i sporta, 25. februara 2021. godine, najavljen je skorašnji početak procesa izmene i dopune Zakona o mladima, a preporuke iz ovih dokumenata ministarstvu su prosleđene 8. marta 2021. godine kako bi bilo iskorišćene za početak procesa izmena i dopuna Zakona. Takođe, 23. marta 2021. godine, predstavnici mladih podneli su inicijativu Savetu za mlade da se oformi radna grupa kako bi prepoznala najvažnije izazove na koje Zakon o mladima treba da odgovori, u skladu sa nalazima pomenutog dokumenta Prva decenija Zakona o mladima. Dugo očekivani proces izrade Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o mladima, otpočet je objavom na internet adresi Ministarstva omladine i sporta, 4. juna 2021. godine, a naponi KOMS-a nakon te objave ticali su se osiguravanja transparentnosti i inkluzivnosti samog procesa, budući da se o njemu na osnovu pomenute objave ne može mnogo zaključiti.

KOMS je tokom izveštajnog perioda na pomenutim događajima ukazivao na **potrebu usvajanja Akcionog plana i usaglašavanja Nacionalne strategije za mlade** sa odredbama Zakona o planskom sistemu. Ovaj proces je Ministarstvo omladine i sporta 22. juna 2021. godine pokrenulo, objavom početka rada na reviziji Nacionalne strategije za mlade za period od 2015. do 2025. godine. Ovom objavom je pozvana zainteresovana javnost, mladi, ustanove, udruženja koja sprovode omladinske aktivnosti i druga zainteresovana lica da dostave svoje pisane predloge i primedbe u vezi sa revizijom strategije za mlade. KOMS je i za ovaj proces naglašavao potrebu da rokovi i teme ne budu ograničene i da sam proces revizije treba da bude transparentan i inkluzivan.

2. **Savet za mlade: KOMS učestvuje u radu Saveta za mlade i podnosi inicijative**

Ovaj indikator je u potpunosti ispunjen i KOMS je aktivno učestvovao u **kreiranju procedura za selekciju mladih članova i članica Saveta a potom i u radu novog saziva Saveta za mlade Vlade RS**. Usled sticanja statusa krovnog saveza mladih u julu 2020. godine, KOMS je nakon izbornog procesa i uoči formiranja novog saziva Vlade, bio u obavezi da u skladu sa odredbama Zakona o mladima, osmisli i sprovede procedure odabira predstavnika mladih - članova i članica Saveta za mlade Vlade Republike Srbije. U novembru 2020. godine procedura je osmišljena, formirani su kriterijumi za odabir a isti su bili prosleđeni na uvid i Ministarstvu omladine i sporta. Ubrzo nakon toga, KOMS je objavio javni poziv za mlade predstavnike i predstavnice u Savetu za mlade. Konkurs je realizovan tokom novembra i decembra 2020. godine, selekciju mladih i primenu kriterijuma izvršila je višečlana komisija kojoj je poveren mandat od strane Upravnog odbora KOMS-a. 15 mladih predstavnika/ca predloženo je za članstvo u novom sazivu Saveta za mlade, sredinom decembra 2020. godine.

Ipak, novi saziv Saveta za mlade, formiran je tek krajem februara 2021. godine, nakon Dijaloga mladih sa premijerkom i urgencije tom prilikom. U međuvremenu je KOMS održavao komunikaciju sa mladima koji su predloženi za članstvo u Savetu, prosleđujući im korisne informacije i materijale za čitanje za pripremu prve sednice. KOMS je organizovao i prvi sastanak mladih članova i članica Saveta za mlade Vlade Republike Srbije od 5. do 7. februara u Vrnjačkoj Banji. Članovi i članice Saveta za mlade imali su priliku da se bliže upoznaju sa osnovama omladinske politike ali i da naprave plan komunikacije i plan rada za naredni period i njihov dalji rad u Savetu.

U izveštajnom periodu održano je ukupno 4 sednice Saveta za mlade (u martu, aprilu, maju i junu) i više od 10 internih sastanaka mladih predstavnika i predstavnica. 14. sednica Saveta za mlade Vlade Republike Srbije, održana je 16. marta 2021. godine u Palati Srbije, a ona je ujedno bila i konstitutivna za novi saziv Saveta. Predstavnici/e mladih održali su dva online konsultativna sastanka neposredno pre održavanja sednice Saveta za mlade. Dana 7. aprila 2021. godine u Palati Srbije održana je 15. sednica Saveta za mlade Vlade Republike Srbije na kojoj su prisustvovali predstavnici/ce mladih. Od strane predstavnika/ca mladih članova i članica Saveta za mlade, pokrenute su 3 inicijative:

1. Osnivanja radne grupe za EU dijalog sa mladima
2. Osnivanje radne grupe za izmene i dopune ili kreiranje novog okvira za Zakon o mladima
3. Osnivanje radne grupe za izmene i dopune ili kreiranje novog okvira za Zakon o volontiranju

Ove inicijative našle su se na dnevnom redu 15. sednice Saveta za mlade. Inicijative koje se tiču osnivanja radne grupe za EU dijalog sa mladima i izmene i dopune ili kreiranje novog okvira Zakona o mladima, usvojene su od strane svih članova i članica Saveta za mlade Vlade Republike Srbije. Iako treća inicijativa o osnivanju radne grupe za izmene i dopune ili kreiranje novog okvira za Zakon o volontiranju na ovoj sednici nije usvojena, predstavnici/e mladih nastavili su da unapređuju postojeći predlog i inicijativu stave na dnevni red naredne sednice Saveta za mlade.

Na 16. sednici Saveta za mlade, održanoj 14. maja 2021. godine, usvojena je odluka o formiranju Stalnog stručnog tima za EU dijalog mladih. Stalni stručni tim za EU dijalog mladih jeste koordinaciona međusektorska grupa koju imaju samo države članice EU. Ona će biti institucionalizovana kroz Savet za mlade, kao stalno stručno telo. Stalni stručni tim za EU dijalog mladih zadužen je za sprovođenje EU dijaloga sa mladima na nacionalnom nivou i čine je predstavnici/ce Ministarstva omladine i sporta, Ministarstva za evropske integracije, Krovne organizacije mladih Srbije, Nacionalne asocijacije praktičara/ki omladinskog rada i predstavnici/ce nacionalne agencije za Erasmus+ – Tempus fondacije. Ova inicijativa je partnerski zagovarana i realizovana u saradnji sa Ministarstvom omladine i sporta. Pored toga, usvojena je inicijativa o osnivanju radne grupe za izmene i dopune ili kreiranje novog okvira za Zakon o volontiranju i usvojena je inicijativa za uključivanje u sastav i rad Saveta za mlade kao zvaničnog člana predstavnika institucija Republike Srbije sa prostora AP Kosova i Metohije, ponovo na predlog predstavnika/ca mladih.

Naredna sednica Saveta za mlade, 17. sednica, održana je u četvrtak 17. juna 2021. godine u Palati Srbije. U odsustvu ministra omladine i sporta Vanje Udovičića, sednicom je predsedavala zamenica ministra omladine i sporta, Snežana Žugić. Na sednici se, pored Zakona o mladima, diskutovalo i o sprovođenju postupka revizije Nacionalne strategije za mlade za period od 2015. do 2025. godine. Pitanja koja su mladi postavili predstavnicima Ministarstva omladine i sporta odnosila su se na transparentnost i inkluzivnost procesa izmene i dopune Zakona o mladima, kao i predstojeći vremenski okvir za dalje aktivnosti, proces revizije Nacionalne strategije za mlade kao i pitanje dodele sredstava na Javnim konkursima za projekte i programe od javnog interesa u oblastima omladinskog sektora.

Rad mladih u Savetu za mlade podržavala je Krovna organizacija mladih Srbije kroz organizovanje internih procesa prenosa znanja, ali i eksternim angažovanjem i učešćem na javnim događajima i sastancima. KOMS je u saradnji sa UNICEF-om organizovao zajednički sastanak u predstavnika/ca mladih u Savetu za mlade Vlade RS i UNICEF omladinskog odbora, a sa ciljem mapiranja prostora za zajedničko delovanje i zagovaranje. Kao ključne teme i oblasti mapirane su mentalno zdravlje, volonterizam i inkluzivno obrazovanje i one će biti predmet daljeg zagovaranja ovih tela. KOMS je tokom izveštajnog perioda radio i na promociji mladih u Savetu za mlade i kreiranju mehanizama za brze konsultacije mladih sa svojim predstavnicima/ama unutar Saveta. KOMS je kreirao onlajn mehanizam kojim mladi mogu da ukazuju na svoje probleme i predlažu mladima u Savetu da iniciraju načine za rešavanje tih problema.

KOMS je podržao osnivanje ili unapređenje funkcionalnosti saveta za mlade direktno u više od 5 jedinica lokalne samouprave: Prokuplje, Medveđa, Soko Banja, Vrnjačka Banja, Čuprija, Valjevo, itd.

3. Pokretanje inicijativa: *Kroz učešće u telima i procesima, KOMS pokrenuo najmanje 10 inicijativa za unapređenje sistemске brige o mladima*

KOMS je u izveštajnom periodu u potpunosti ispunio definisan indikator i pokrenuo nekoliko inicijativa za unapređenje sistemске brige o mladima.

- Pokrenute su **4 inicijative** unutar Saveta za mlade (više o tome u delu o Savetu – str. 6 i 7);
- Pokrenut je **novi program jačanja kapaciteta lokalnih donosioca odluka**. Predlog kurikuluma za novopostavljene gradonačelnike/ce i predsednike/ce opština razvijan je u oktobru 2020. godine, u saradnji sa partnerima i u organizaciji Nacionalne akademije za javnu upravu. KOMS je predložio ključne mehanizme učešća mladih u procese donošenja odluka na lokalnom nivou kao deo obuke. U decembru 2020. godine sprovedena je obuka za nove gradonačelnike/ce i predsednike/ce opština. Sprovedena obuka za najmanje 25 gradonačelnika/predsednika opština, a u 2021. godini, ovaj kurikulum se dodatno unapređivao kako bi dve nove obuke bile realizovane u julu 2021. godine.
- **Inicijative Stalnog stručnog tima za EU dijalog sa mladima** - stalno stručno telo Saveta za mlade Vlade Republike Srbije, zaduženo za sprovođenje EU dijaloga sa mladima na nacionalnom nivou i čine ga predstavnici/e Ministarstva omladine i sporta, Ministarstva za evropske integracije, Nacionalne asocijacije praktičara/ki omladinskog rada, KOMS-a, predstavnici/e nacionalne agencije Erasmus+ – Tempus fondacije i drugi nezavisni eksperti. Na prvom sastanku, održanom 22.06.2021. godine, se razgovaralo o načinu funkcionisanja i dinamici rada Stalnog stručnog tima, kao i prioritetima kojima će se Stalni stručni tim baviti u narednom periodu, kao što su izmene i dopune Zakona o mladima i revizija Nacionalne strategije za mlade. Cilj ovog procesa jeste uključivanje što većeg broja mladih kroz proces konsultacija.
- Pokrenuta je inicijativa za unapređenje sprovođenja NSM kroz **javne konkurse** Ministarstva omladine i sporta.
- KOMS je razvijao i zagovarao standarde za **kvalitetne radne prakse** u saradnji sa Beogradskom otvorenom školom.
- Inicirano je **unapređenje pravnog okvira** Zakona o porezu na imovinu, sa ciljem obezbeđivanja uslova za ranije osamostaljivanje mladih u Republici Srbiji.
- Razvijeni su predlozi za **unapređenje stambenog pitanja mladih** i u komunikaciji sa Ministarstvom građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture napravljeni su prvi koraci ka uključivanju dela mera u Akcioni plan za sprovođenje Nacionalne stambene strategije, koji bi se odnosio na unapređenje stambene politike za mlade.
- Iniciran je **Youth Alert** – zagovaračka inicijativa regiona za unapređenje položaja mladih i omladinskog organizovanja na Zapadnom Balkanu.

4. Institucije: Najmanje 3 institucije uključene u dijalog sa mladima

Tokom izveštajnog perioda, KOMS je pokrenuo i realizovao Dijaloga sa ključnim donosiocima odluka. U prethodnom periodu rađeno je na uspostavljanju novog programa i procesa kontinuiranog Dijaloga mladih sa narodnim poslanicima i poslanicama, a na osnovu analize izbornog procesa, rezultata monitoringa izbora o pominjanju omladinske politike. Prvi događaj u okviru Dijaloga sa mladim poslanicima/ama održan je u novembru 2020. godine, sa željom da se teme poput nezaposlenosti mladih, obrazovnog sistema, nepoverenja mladih u institucije i malog uticaja na proces donošenja odluka, nađu i na skupštinskoj agendi. KOMS je učestvovao i obuci za poslanike i poslanice Narodne skupštine Republike Srbije koje su organizovale međunarodne organizacije koje sarađuju sa NSRS, na poziv OSCE Misije u Srbiji na temu omladinske politike i mogućnosti za unapređenje politika ka mladima. Na ovaj način Dijalog sa mladim poslanicima/ama nije prezentovan samo poslanicima i poslanicama do 30 godina u Narodnoj skupštini Republike Srbije već svim zainteresovanim poslanicima/ama za omladinsku politiku i mogućnostima za saradnju sa mladima. Zarad što kvalitetnijeg rada i komunikacije mladih i narodnih poslanika/ca, KOMS tim je u saradnji sa ODIHR započeo rad na izradi pristupne metodologije za platformu *Moj mladi poslanik*. Takođe, realizovano je nekoliko sastanaka sa narodnim poslanicima i poslanicama u cilju unapređenja programa i zagovaranja da se teme od značaja za mlade nađu na agenda Narodne skupštine Republike Srbije.

Druga institucija koja je ušla u otvoreni i direktan Dijalog sa mladima bilo je Ministarstvo omladine i sporta. Krovna organizacija mladih Srbije realizovala je u decembru 2020. **Dijalog mladih sa ministrom omladine i sporta**, Vanjom Udovičićem. Dvadeset mladih učesnika i učesnica predstavilo je izazove i probleme sa kojima se mladi u Srbiji suočavaju u okviru dve oblasti i ukupno šest tema. Mladi su u okviru prve oblasti, ministru predstavili okolnosti i postavili pitanja u vezi sa omladinskom infrastrukturom, odnosno izneli preporuke za unapređenje Zakona o volontiranju i pozicije volontera/ki,

kao i za proces izmene i dopune Zakona o mladima i preporuke mladih za njegovo unapređenje. U okviru iste oblasti, mladi su naglasili važnost pokretanja procesa kreiranja Akcionog plana za period 2021-2023. i izneli preporuke mladih za unapređenje procesa koji okružuju Akcioni plan Nacionalne strategije za mlade (NSM). Takođe, mladi su se posebno osvrnuli na Nacionalnu strategiju za mlade kroz iniciranje pokretanja procesa revizije NSM i dali preporuke za unapređenje sprovođenja ciljeva NSM. Druga oblast o kojoj su mladi razgovarali sa ministrom, bila je aktivno učešće mladih u procesima donošenja odluka. Mladi su najpre naznačili izazove u vezi sa budžetima za mlade, a potom izneli preporuke kada su u pitanju sredstva iz budžeta Republike Srbije koja se izdvajaju za mlade. Osim preporuka u vezi sa budžetima za mlade, mladi su istakli preporuke mladih za kreiranje održivih prostora za njihovu participaciju. Mladi su ovu oblast zaključili preporukama mladih za kreiranje dugoročnog mehanizma njihovog aktivnog učešća u procesima donošenja odluka.

Dijalog mladih sa premijerkom 2.0 održan je 19. februara 2021. godine, a više od 20 mladih predstavnika/ca udruženja mladih i za mlade, pojedinaca i pojedinki imalo je priliku da učestvuje u brojnim pripremnim aktivnostima u procesu pripreme Dijaloga mladih sa premijerkom. Drugi po redu Dijalog mladih sa predsednicom Vlade Republike Srbije, Anom Brnabić u organizaciji Krovne organizacije mladih Srbije bio je prostor da se razgovara o ključnim problemima u sledećim oblastima: obrazovanje mladih, zapošljavanje mladih, socijalna prava mladih. Premijerka se u uvodu osvrnula na prethodni Dijalog i najpre istakla nove inicijative i programe koji su bili direktna posledica susreta mladih sa njom: obuke o omladinskoj politici i senzibilizacija gradonačelnika/ca i predsednika/ca opština da uključuju mlade u procese donošenja odluka, sprovođenje programa Moja prva plata i drugo. Istaknuto je da postoji spremnost Vlade da se sa mladima vrši monitoring politika. Kroz dijalog, mladi su predstavili ključne probleme u ovim oblastima i postavili pitanja od važnosti za pronalaženje rešenja. Nakon realizacije Dijaloga KOMS je imao nekoliko sastanaka sa Kabinetom premijerke kako bi se dogovorili konkretni koraci oko daljeg sprovođenja zaključaka sa događaja i pratećih aktivnosti za ispunjenje dogovorenih preporuka.

5. Kvalitet postojećih mehanizama – postojeći mehanizmi ispunjavaju najviše standarde omladinske participacije

Kako bi ispitao kvalitet postojećih mehanizama na lokalnom nivou, pre svega ključni mehanizam za učešće mladih na lokalnom nivou – saveti za mlade, KOMS je sproveo sveobuhvatno istraživanje u svim jedinicama lokalne samouprave. Saveti za mlade jedinica lokalne samouprave institucionalni je mehanizam učešća mladih i kreiranja lokalne omladinske u Republici Srbiji. Ovo istraživanje u svom uvodnom delu se bavi upravo normativnim okvirom saveta za mlade, a u svom drugom delu je obuhvatilo pregled i analizu saveta za mlade u svim jedinicama lokalne samouprave u Republici Srbiji. Osim pregleda da li su saveti za mlade osnovani u jedinicama lokalne samouprave, na osnovu određenih parametara analiziran je i stepen razvijenosti saveta za mlade kroz osnovne zadatke saveta za mlade – da budu inkluzivni (da uključuju mlade u svoj rad) i funkcionalni (da kreiraju ili utiču na lokalnu omladinsku politiku ili da je nadgledaju). U skladu sa postavljenom metodologijom analize rada saveta za mlade, svi saveti su kategorisani u jednu od šest grupa razvijenosti saveta za mlade jedinica lokalne samouprave u Republici Srbiji.

Istraživanje je realizovano u saradnji Krovne organizacije mladih Srbije i Grupe za analizu i kreiranje javnih politika, u periodu od februara do maja 2021. godine uz veliku pomoć mladih istraživača, polaznika četvrte Akademije omladinske politike 2020. godine. U organizaciji Krovne organizacije mladih Srbije oni su svojim radom doprineli da se prikupe svi neophodni podaci za ovu publikaciju. Mladi istraživači koji su učestvovali u sprovođenju istraživanja su: Kristian Tomić, Stefan Stošić, Jelena Nikolov, Anica Stamenković, Lola Paunović, Nemanja Pavlovski, Jelena Milutinović i Andrej Mirković.

6. Analiza javnih konkursa Ministarstva omladine i sporta

Krovna organizacija mladih Srbije je na osnovu objavljenih rezultata javnih konkursa za finansiranje i sufinansiranje programa i projekata Ministarstva omladine i sporta uradila analizu udruženja, kao i samih konkursa kojima je odobren novac za realizaciju programa i projekata. Konkursi se odnose na sprovođenje ciljeva Nacionalne strategije za mlade i programa „Mladi su zakon” (konkurs za NSM), kao i stimulisanje različitih oblika zapošljavanja, samozapošljavanja i preduzetništva

mladih (konkurs za zapošljavanje). Analiza konkursa je objavljena 6. juna 2021. godine na sajtu KOMS. KOMS je na osnovu objavljenih finalnih rezultata tih konkursa analizirao:

- regionalnu zastupljenost odobrenih projekata,
- godine protekle od osnivanja udruženja,
- vidljivosti udruženja (internet prezentacije, društvene mreže) i mehanizme komunikacije rezultata i vrednosti projekata,
- godišnji prihod organizacija kao pokazatelj kapaciteta organizacija za upravljanje finansijskim sredstvima.

Pored rezultata analize koji su dostupni na sajtu KOMS, KOMS je ukazao i na to da su ugovori sa predstavnicima udruženja kojima su odobrena sredstva za realizaciju programa i projekata prema sajtu Ministarstva omladine i sporta potpisani 28. maja 2021. godine, a da su rezultati konkursa objavljeni 1. juna 2021. godine, odnosno da su potpisani ugovori sa udruženjima kojima su sredstva odobrena, da bi se tek naknadno objavili sami rezultati javnih poziva, dok odluke i rešenja nisu uopšte objavljeni.

Kako bi unapredio sprovođenje Nacionalne strategije za mlade i realizaciju javnih konkursa Ministarstva omladine i sporta, KOMS je inicirao nekoliko sastanaka sa ministrom omladine i sporta, adresirao pitanje na sednici Saveta za mlade u junu i pokrenuo dijalog na ovu temu sa predstavnicima/ama međunarodnih organizacija koje su učestvovala u selekcionim komisijama u organizaciji Ministarstva omladine i sporta. KOMS će kreirati set konkretnih preporuka za unapređenje projektnog ciklusa i zagovarati njenu primenu u narednom periodu.

REZULTAT 2: Postoji efikasna međusektorska saradnja i sveobuhvatna sistemska briga o mladima

Indikatori ostvarivanja rezultata:

1. Agende za mlade: Izrađeno najmanje 5 agendi za mlade, a preporuke usvojene od strane najmanje 3 institucije

Indikator je delimično ostvaren kroz razvoj nekoliko programa koje se odnose na posebne sektorske politike važne za položaj mladih. KOMS se u prethodnom periodu najviše usmerio na razvoj politika koje bi uticale na rešavanje primarnoga problema mladih – zapošljavanje i dostojanstveni poslovi za mlade.

KOMS se uključio u javnu raspravu povodom donošenja Nacionalne strategije zapošljavanja, koji predstavlja jedan od najznačajnijih dokumenata za mlade. KOMS tim je poslao predloge, sugestije i komentare na tekst Predloga januara 2021. godine. Komentari koje je Krovna organizacija mladih Srbije uputila odnose se na sledeće stavke: Poseban cilj 2 „Unapređen položaj teže zapošljivih kategorija nezaposlenih lica na tržištu rada“, zatraženo je da se u početne i ciljne vrednosti u okviru ovog cilja unesu parametri koji se tiču svih mladih (15-30 godina). Mera 2.5. Poboljšanje položaja mladih na tržištu rada Zatraženo je uvođenje odrednice prema kojoj se uspostavlja program Garancija za mlade do kraja trajanja Nacionalne strategije zapošljavanja. Mera 3.1. Unapređenje zakonodavnog okvira, predloženo je da se u zakonskom rešenju formulišu kriterijumi kvalitetne radne prakse kao što su: vremensko ograničenje, obezbeđivanje kvaliteta učenja, novčana nadoknada i drugi, u skladu sa Preporukama o okviru kvaliteta za radne prakse koje je usvojio Savet ministara EU 2014. godine. Na predlog Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja Vlada Republike Srbije je na sednici održanoj u četvrtak 25. februara, usvojila Strategiju zapošljavanja u Republici Srbiji za period od 2021. do 2026. godine. KOMS predlog koji se tiče kriterijuma za radne prakse usvojen je u novoj strategiji.

KOMS je i kao deo prve Regionalne tematske omladinske laboratorije na Zapadnom Balkanu, koja broji više 40 mladih, eksperata i donosioca odluka, učestvovao u razvoju politika za rešavanje pitanja nezaposlenosti mladih na teme preduzetništva, kvalitetnog zapošljavanja i karijernog vođenja i savetovanja, koje će se sprovesti u naredne dve godine.

KOMS tim je takođe dodatno razvio predloge za unapređenje stambenog pitanja mladih i u komunikaciji sa Ministarstvom građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture održan je sastanak u maju 2021. godine na kom je prezentovan predlog unapređenja stambene politike za mlade i napravljeni su prvi koraci ka uključivanju dela mera u Akcioni plan za sprovođenje Nacionalne stambene strategije, koji bi se odnosio na unapređenje stambene politike za mlade.

2. Saradnja: *KOMS saraduje sa najmanje 3 međunarodne organizacije u cilju unapređenja sistemske brige o mladima i najmanje 2 međusektorska radna tela*

KOMS je u prethodnom periodu saradivao sa brojnim međunarodnim organizacijama, tradicionalnim saradnicima, ali i novim akterima omladinske politike.

12. februara 2021. godine potpisan je Memorandum o saradnji Krovne organizacije mladih Srbije (KOMS) i Regionalne kancelarije za saradnju mladih (RYCO). Krovna organizacija mladih Srbije i Regionalna kancelarija za saradnju mladih ovim su i formalno potvrdile dugogodišnju uspešnu saradnju i odlučnost da kontinuirano i zajedno rade na unapređenju položaja mladih i pomirenju u regionu. Potpisanim Memorandumom o saradnji potvrđena je spremnost za zajednički rad na unapređenju položaja mladih u regionu i promociji principa i vrednosti na kojima su obe organizacije osnovane: aktivno učešće mladih u procesima donošenja odluka, mir, solidarnost, poštovanje različitosti, poverenje i međusobno razumevanje. Uspostavljen je okvir saradnje u narednom periodu, koji podrazumeva podržavanje međusobnog rada u najvažnijim strateškim procesima, zajedničko delovanje, istraživanje i pokretanje inicijativa i organizaciju zajedničkih aktivnosti.

Saradnja sa UNICEF-om nastavila se i u ovom izveštajnom periodu, najpre kroz realizaciju projekta Kultura dijaloga koji je podržao UNICEF, ali i kroz programsku saradnju u pogledu unapređenja volonterizma u Republici Srbiji, saradnje predstavnika i predstavnica mladih kroz saradnju UNICEF Srbija Omladinskog odbora i Saveta za mlade, kao i promociju U-Reporta, itd. KOMS je u prethodnom periodu saradivao i sa drugim specijalizovanim agencijama Ujedinjenih nacija, UNFPA, UN Women, UNHCR i drugi.

KOMS je kao deo delegacije Srbije, pored predstavnika/ca Ministarstva omladine i sporta, Nacionalne asocijacije praktičara i praktičarki omladinskog rada (NAPOR), Fondacije Tempus, Ekološkog centra „Radulovački“ i Regionalne kancelarije za saradnju mladih bio deo Treće evropske konvencije o omladinskom radu. Ova konvencija predstavlja uvod u Bonski proces, tokom koga će se raditi na uključivanju omladinskog rada u dokumenta javnih politika u svim zemljama, u skladu sa evropskim okvirom i nacionalnim prioritetima. U Srbiji se ovaj proces poklapa sa planiranim aktivnostima na donošenju izmena i dopuna Zakona o mladima i ažuriranju postojeće Nacionalne strategije za mlade za period od 2015. do 2025. godine, kao i izradom Akcionog plana za njeno sprovođenje.

KOMS je dao doprinos procesu izrade petogodišnjeg strateškog dokumenta za borbu protiv rodno zasnovanog nasilja prema ženama i nasilja u porodici, učešćem na konsultativnom sastanku na kome se razgovaralo o iskustvima i praksama organizacija koje zastupaju interese mladih žena, odnosno sprovode aktivnosti za i sa mladim ženama. Prikupljene informacije koristiće se da se bolje razmotri položaj mladih žena, definišu predlozi mera i uloga organizacija u procesu implementacije buduće strategije. Sastanak je bio usmeren ka razmatranju uočenih ključnih prepreka i izazova sa kojima se suočavaju mlade žene u ostvarivanju svojih prava, evidentiranih primera dobre prakse i potreba za promene, izvorima relevantnih podataka, kao i predlozima za konkretno delovanje u oblasti prevencije, zaštite i podrške mladim ženama. KOMS je ovu aktivnost ostvario u komunikaciji sa UN Women.

U aprilu 2021. godine predstavnik sekretarijata KOMS prisustvovao je na konferenciji povodom predavljanja "Izveštaja o upotrebi govora mržnje u medijima u Srbiji". Na konferenciji je govorio Tobias Flesenkemper, šef misije Saveta Evrope u Srbiji, Brankica Janković, poverenica za ravnopravnost, predstavnica Ministarstva za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog i autorka Izveštaja. Diskusiji su prisustvovali brojni predstavnici ministarstava i organizacija civilnog društva koje se bave zaštitom ljudskih prava. Tokom diskusije, kroz dve tačke, nadovezujući se na govore panelista/kinja, predstavnik KOMS-a predstavio je ključne nalaze istraživanja "Mladi u medijskom ogledalu" koje je sproveo KOMS, akcentujući problematiku da se 2/3 mladih u medijima predstavlja u negativnom kontekstu, kao i da je neophodno da se mladi predstave kao zasebna kategorija u Zakonu o zabrani diskriminacije, gde se nedovoljno i nejasno ova tema adresira. Takođe, adresirana je i problematika rasprostranjenog govora mržnje među mladima na društvenim mrežama, gde je posao Poverenice pohvaljen, ali gde je istovremeno dovedena u pitanje i adresirana nedovoljna reakcija policije i drugih organa koji govor mržnje treba da sankcionišu i procesuiraju počiniocima. Autorka istraživanja osvrnula se na govor predstavnika KOMS-a i uputila inicijativu Savetu Evrope da se u budućnosti sprovede istraživanje koje će u fokus staviti mlade i društvene medije. Poverenica se složila da mladi moraju da se posmatraju kao zasebna kategorija i da će nastaviti da zagovara u ovom pravcu.

KOMS je nastavio odličnu saradnju sa Misijom OEBS-a u Srbiji, a u maju 2021. godine prostorije Krovne organizacije mladih Srbije (KOMS) posetio je šef Misije OEBS-a u Srbiji, ambasador Jan Bratu, zamenica šefa Misije Sarah Groen i Milena Stošić, viša saradnica na programu za mlade. Ovom prilikom održan je sastanak sa predstavnicima/ama Krovne organizacije mladih Srbije. Na sastanku je bilo reči o aktivnostima i projektima koje Krovna organizacija mladih Srbije sprovodi uz podršku Misije OEBS-a u Srbiji, kao i mogućnostima za proširenje i unapređenje ove saradnje. Misija OEBS-a u Srbiji predstavlja jednog od najznačajnijih partnera Krovne organizacije mladih Srbije, uz čiju podršku se realizuju brojni strateški značajni procesi. Predstavnic/e Krovne organizacije mladih Srbije učestvovali/e su na okruglom stolu za mlade sa predsedavajućom Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS), švedskom ministarkom spoljnih poslova An Linde, 25.05.2021. godine. Ovom prilikom, Linde je predstavljen rad Krovne organizacije mladih Srbije, aktuelni zagovarački procesi našeg saveza, kao i strateški ciljevi. Istaknuta je i važnost podrške koju Misija OEBS-a u Srbiji pruža Krovnoj organizaciji mladih Srbije i predstavljeni su ciljevi KOMSa za naredni period.

U okviru svog obraćanja, Linde je naglasila da je potrebno nastaviti sa ulaganjem u mlade kroz sve programe koje se sprovode pošto moraju ostati angažovani ako žele da utiču na razvoj svoje zajednice, a u tom smislu ovi programi igraju značajnu ulogu u pomaganju mladim ljudima da shvate kako funkcionišu demokratske institucije.

U maju 2021. Svetske zdravstvene organizacije u Srbiji uputila je poziv KOMS, koji je zatim prosleđen KOMS organizacijama članicama za onlajn konsultacije o glasovima budućih generacija, pod sloganom "Omladinske organizacije, kažite svoje mišljenje! Oblikujte sutra govoreći danas!"

KOMS je u izveštajnom periodu uspostavio dobru saradnju sa Francuskom ambasadorom, koja je i podržala aktivnosti za poboljšanje komunikacije mladih predstavnika sa mladima u različitim lokalnim zajednicama. KOMS je ostvario saradnju u sa Programom Ujedinjenih nacija za razvoj.

Krovna organizacija mladih Srbije redovno je učestvovala na Skupštinama Evropskog omladinskog foruma.

REZULTAT 3: Kvalitetan rad KOMS zasnovan je na dvosmernoj internoj i eksternoj komunikaciji

Indikatori ostvarivanja rezultata:

1. Konsultativni proces: Sproveden konsultativni proces sa organizacijama članicama

Konsultativni proces sa organizacijama članicama otpočeo je u aprilu 2021. godine i sprovodiće se tokom čitave 2021. godine. KOMS tim je konsultacije sprovodio pojedinačno sa organizacijom članicom, kako bi se kroz direktan razgovor ustanovili

prostori za unapređenje saradnje i komunikacije unutar mreže. U periodu od 2 meseca koliko se konsultativni proces sprovodio, KOMS tim je sproveo konsultacije sa 40% organizacija članica, a ovaj proces će biti nastavljen i u drugoj polovini godine, kroz direktne razgovore, ali i kroz druge komunikacione kanale i mehanizme.

2. Strateška dokumenta: *Kreiran zagovarački plan KOMS 2021-2025; Revidiran strateški plan KOMS*

Strateško planiranje Krovne organizacije mladih Srbije podržala je Omladinska laboratorija Zapadnog Balkana Regionalnog saveta za saradnju (RCC), a sproveo je ekspert Mladen Jovanović. Strateški proces KOMS-a podrazumevao je učešće organizacija članica KOMS, članova/ca alumni grupe i predstavnika/ca nadzornog odbora, upravnog odbora i sekretarijata KOMS. Prvi događaj u okviru strateškog procesa bio je organizovan od 2. do 4. juna, a potom je usledilo 4 onlajn fokus grupa koje su imale za cilj da se predlozi nastali na prvom događaju unaprede kroz različita iskustva i ekspertize, kao i perspektive učesnika i učesnica strateškog. Više od 40 učesnika i učesnica strateškog pružilo je doprinos u kreiranju strateških ciljeva i planova kojima će se KOMS baviti u narednim godinama. Kako bi rad KOMS-a bio dodatno usmeren i fokusiran na unapređenje položaja mladih u Republici Srbiji i ostvarivanje drugih ciljeva, proces strateškog planiranja završio se kreiranjem strateškog plana Krovne organizacije mladih Srbije o čijem usvajanju i stupanju na snagu će glasati Skupština KOMS. Strateški plan obuhvata osnove za kreiranje Zagovaračkog plana, koji će se kreirati u narednom periodu.

3. Zajednički rad: *Sprovedeno najmanje 5 sastanaka Saveta KOMS na kom je doneto najmanje 10 praktičnih predloga*

U toku izveštajnog periodu održana su dva sastanka Saveta za ravnopravnost i inkluzivno društvo (SRID). U okviru prvog sastanka otvoren je prostor da se upoznaju članovi/ce SRID-a sa zainteresovanim stranama i novom koordinatorkom SRID-a ispred KOMS sekretarijata. Svi članovi/ce SRID-a i zainteresovanih strana su iskoristili vreme kako bi predstavili svoje iskustvo i rad svoje organizacije.

U okviru drugog sastanka prisutni su definisali teme kojima bi predstavnici/ce organizacija želeli/e da se kroz rad Saveta bave u narednom periodu. Među prioritetima prepoznati su: rad na Standardima inkluzivnosti u programima i aktivnostima namenjenim mladima, uključivanje modula ili elementa inkluzivnih omladinskih politika u program Akademije omladinske politike, i druge teme.

Rad saveta biće nastavljen nakon IX KOMS Redovne skupštine.

4. U radu KOMS-a u toku 2020. godine direktno uključeno najmanje 50 organizacija članica

Ovaj indikator je u potpunosti ispunjen i KOMS je za vreme izveštajnog perioda na različite načine uključivao organizacije članice u svoj rad – kroz zajedničko apliciranje na javne pozive za sprovođenje različitih projekata (više od 15 članica), davanjem podrške za projektno apliciranje (više od 3 organizacije), podrškom inicijativa ili predloga projekata (više od 5 članica), učešćem na događajima ili u važnim procesima za unapređenje položaja mladih (više od 30 članica).

5. Partnerstva: U toku godine KOMS ostvario najmanje 50 eksternih partnera

KOMS je tokom izveštajnog perioda potpisao tri memoranduma o saradnji: sa Regionalnom kancelarijom za saradnju mladih (RYCO), Poverenicom za zaštitu ravnopravnosti i NAPOR-om i NKZM-om za sprovođenje projekata od značaja za razvoj omladinske politike. Krovna organizacija mladih Srbije i Poverenica za zaštitu ravnopravnosti potpisali su Memorandum o

KROVNA ORGANIZACIJA MLADIH SRBIJE

saradnji 6. aprila 2021. godine. Memorandum je potpisan u cilju unapređenja ravnopravnosti i položaja mladih u Republici Srbiji, kao i sprečavanja diskriminacije mladih i kod mladih.

Pored formalizovanih partnerstava, KOMS je tokom 2020. i 2021. godine ostvario saradnju sa brojnim važnim akterima omladinske politike – na lokalnom, nacionalnom, regionalnom i evropskom nivou, koja je različitog obima, dinamike i intenziteta. KOMS je u proteklom periodu radio na razvoju lokalnih inicijativa koje za cilj imaju podsticanje aktivizma kod mladih, posebno na lokalnom nivou, kao i jačanje dijaloga mladih i donosilaca odluka. U ovakav vid saradnje učestvovali su uvek po pravilu predstavnici/ce donosioca odluka i relevantnih institucija. Procenjuje se da KOMS-ova mreža eksternih saradnika broji više od 200 različitih organizacija (lokalnih, nacionalnih i međunarodnih).

b. Uslovi za bolji život mladih

CILJ 1: Unapređenje kvaliteta poslova i prakse za mlade i sistema podrške samozapošljivanja mladih

REZULTAT 1: Postoji uređen sistem koji osigurava dostojne poslove i prakse za mlade

Indikatori ostvarivanja rezultata:

1. Kreiranje platforme - postoji barem 10 partnera koji su deo platforme i aktivno doprinose procesu

Na osnovu zaključaka sa prvog Dijaloga mladih sa premijerkom, Vlada Republike Srbije kreirala je program Moja prva plata, kako bi uticala na lakšu tranziciju mladih na tržištu rada. Krovna organizacija mladih Srbije je tim povodom koordinirala učešće predstavnika udruženja mladih i za mlade na predstavljanju samog programa, u oktobru 2020. godine, ali i proces davanja preporuka za unapređenje samog programa Moja prva plata, kao i drugih mera koji aktivno doprinose osiguravanju standarda radnih praksi i dostojnih poslova za mlade. U ovim procesima učestvovalo je 20 predstavnika/ca mladih, koji dolaze iz 15 organizacija civilnog društva. KOMS je tokom trajanja otvorenog poziva za mlade za učešće u programu Moja prva plata, promovisao mogućnosti za mlade i organizovao je informativne sesije sa Nacionalnom službom za zapošljavanje, Privrednom komorom Srbije i predstavnicima Vlade.

2. Zakonska regulativa – sprovedena zagovaračka kampanja sa ciljem unapređenja zapošljivosti mladih i prepoznavanja stručne prakse i pripravničkog staža

Kako bi ostvario ovaj rezultat, KOMS je kreirao istraživanje „Mladi i preduzetništvo“ koje se sastoji iz dva sastavna dela. Prvi deo predstavlja analiza aktuelnog stanja, zakonskih rešenja u oblasti preduzetništva mladih dok drugi deo čine preporuke za unapređenje politika za razvoj preduzetništva. Istraživanje sadrži 15 preporuka koje se odnose na strateška dokumenta i druge pravne okvire. Istraživanje je prezentovano na konferenciji za medije 22. decembra u Medija centru. U okviru ovog istraživanja kreirane su preporuke koje obuhvataju kreiranje različitih zakonskih rešenja koje su predstavljene institucijama. Sproveden je konsultativni proces sa predstavnicima relevantnih institucija zarad kreiranja podsticajnih mera za preduzetništvo i samozapošljavanje mladih. Realizovan je sastanak sa Privrednom komorom Srbije povodom predstavljanja istraživanja Mladi i preduzetništvo. PKS su predstavljene preporuke iz istraživanja nakon čega su predstavnici institucija bili u prilici da komentarišu preporuke i daju predloge na koji način je preporuke moguće unaprediti.

U sklopu zagovaračke kampanje organizovan je regionalni okrugli sto „Preduzmi i TI – mladi i institucije“, 21. decembra 2020. na hibridan način. Okrugli sto je obuhvatio 4 okruga: niški, južnobački, šumadijski i beogradski okrug. U sklopu prvog dela događaja predstavljene su preporuke iz istraživanja na osnovu čega su predstavnici različitih relevantnih institucija, ustanova i predstavnici mladih, bili u mogućnosti da diskutuju u 4 odvojene radne grupe po okruzima i prodiskutuju mogućnosti za unapređenje kreiranih preporuka kao i mogućnost njihove implementacije na lokalnom nivou. Produkt rada radnih grupa su kreirana 4 izveštaja koje su objedinili facilitatori radnih grupa sa konkretnim preporukama koje su u skladu sa potrebama lokalnih sredina. Samom događaju su prisustvovali predstavnici ministarstava dok su u radnim grupama i učestvovali predstavnici lokalnih institucija i ustanova koji na se na različite načine bave ovom temom i oblašću. Najmanje 3 institucije uključene su u dijalog sa mladima, kroz uključivanje velikog broja predstavnika lokalnih donosioca odluka, predstavnika institucija i ustanova kao što su: pomoćnik gradonačelnika za mlade u Kragujevcu, predstavnica Skupštine Grada Novi Sad, predstavnici NSZ i PKS, itd.

KOMS je delegirao članicu Sekretarijata i dva člana Upravnog odbora da predstavljaju Srbiju u Regionalnoj bazi eksperata na projektu Omladinska laboratorija Zapadnog Balkana, koji realizuje Regionalni savet za saradnju uz podršku Evropske

komisije. Projekat obukvata šest ekonomija Zapadnog Balkana i tema prve, pilot laboratorije, bila je nezaposlenost mladih (unapređenje zapošljivosti). Mladi iz WB6 bili su podeljeni u tri grupe: 1) Kvalitetne prakse i pripravnički staž: glatka tranzicija iz sistema obrazovanja na tržište rada i fer uslovi rada, sa fokusom na NEET mlade i ranjive grupe; 2) Obrazovanje i trening za kvalitetno zaposlenje: veštine za mlade koje se poklapaju za potrebama tržišta rada; 3) Preduzetništvo: podsticaji i programi. Svaka od tri Radne grupe razvila je set preporuka na regionalnom nivou, faza koja je usledila je sastajanje Radnih grupa na nacionalnom nivou i izbor preporuka kojima će se na nacionalnom nivou baviti. Radnu grupu Srbije ili Regionalnu bazu eksperata Srbije, pored predstavnika/ca KOMS-a, čine i predstavnici Ministarstva omladine i sporta, Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja i članica organizacije Opre Roma. Baza eksperata sastavljena je od predstavnika/ca mladih i institucija i njihov rad se zasniva na principu komenažmenta, grupu vode jedna kopredsedavajuća predstavnica institucija i jedna kopredsedavajuća predstavnica mladih. Radna grupa Srbije razvila je tri Akciona plana, u skladu sa tri gorenavedene tematske oblasti i izabrala po jednu preporuku iz svake oblasti, a to su: 1) Uspostavljanje šeme Garancija za mlade u šest ekonomija Zapadnog Balkana. Potrebno je da ovaj proces bude ispraćen adekvatnim pripremanjima uključujući analize, mapiranje trenutne situacije, alokacija sredstava, jasna strategija koja bi trebalo da definiše obim šeme i da postavi jasne kvalitativne i kvantitativne mere indikatora i da uključi međusektorski pristup uključujući obrazovanje, rad, relevantna ministarstva, organizacije mladih i za mlade i ostale aktere; 2) Relevantne institucije, uključujući ministarstva zadužena za obrazovanje uz konsultacije sa ministarstvima zaduženim za ekonomiju, zajedno sa mladima, organizacijama civilnog društva, akademskom zajednicom i drugima treba da radimo na unapređenju sistema karijernog savetovanja kako bismo podigli svest i učinili karijerno savetovanje pristupačnijim mladima otvaranjem kancelarija na regionalnom, nacionalnom i lokalnim nivoima i građenjem kapaciteta ljudi koji rade u tim kancelarijama/školama; 3) Uspostaviti resurs centre za preduzetništvo mladih što će predstavljati zajednički prostor, u formi one stop shopova, za one koji su zainteresovani za započinjanje biznisa ili samo za pohađanje određenih treninga ili sastanaka. Ti centri treba da služe kao tačke koje će institucijama obezbeđivati informacije kao i mesto za saradnju nevladinih organizacija koje rade u tom polju, biznisa, relevantnih institucija i drugih zainteresovanih strana koje bi mogle podržati preduzetništvo mladih. Radna grupa će finalizovati svoj rad do marta 2022. godine, a do tada aktivno rade na unapređenju zapošljivosti mladih na nacionalnom nivou i nastavlja zagovarački proces za implementaciju svojih Akcionih planova. Uz finansijsku podršku Regionalnog saveta za saradnju Ministarstvo omladine i sporta koordinisaće proces istraživanja za potrebe preciznijeg pregleda stanja položaja mladih u sve tri navedene oblasti, a KOMS će voditi nacionalnu kampanju podizanja svesti, predstavljanja rezultata, promocije i zagovaranja za unapređenje položaja mladih u konkretnim oblastima i adresirajući konkretne mere koje je potrebno uvesti na nacionalnom nivou za realizaciju našeg finalnog cilja - unapređenja zapošljivosti mladih.

Predstavnice Krovne organizacije mladih Srbije učestvovala su na Western Balkans Youth Forumu, koji je realizovan u periodu jun – jul 2021. godine, mladi su na ovom događaju kreirali preporuke u šest različitih oblasti od kojih je jedna bila Better Region starts with New Skills for Future. U okviru ove Radne grupe razvijene su preporuke koje se odnose na postavljanje rokova za razvoj i implementaciju pilot programa i više gornje granice za ulaganje u sistem Garancija za mlade, koji bi omogućio mladima da smanje prosečan period prelaska iz sistema obrazovanja na tržište rada sa dve godine na četiri meseca, kao i sticanje veština i iskustava potrebnih za zaposlenje. Pored toga predložene su mere za unapređenje i razvoj preduzetničkog duha mladih i podsticaja za samozapošljavanje, u okviru ove preporuke predlaže se uspostavljanje boljeg zakonskog okvira u oblasti preduzetništva mladih i harmonizacija istog sa EU standardima, otvaranje resurs centara, kao i podizanje svesti mladih kroz sisteme formalnog i neformalnog obrazovanja i podsticanje za bavljenje preduzetništvom i socijalnim preduzetništvom. Takođe, predlaže se slobodno kretanje studenata, istraživača i radne snage i rad na priznavanju akademskih kvalifikacija na Zapadnom Balkanu. Poslednja preporuka odnosi se na razvoj Digitalne Agende Mladih u skladu sa Evropskom Agendom Veština kako bi se unapredile veštine mladih Zapadnog Balkana korisne za zapošljavanje. Preporuke se većinom nastavljaju na rad Omladinske Laboratorije Zapadnog Balkana i komplementarne su tom procesu u oblasti unapređivanja zapošljivosti mladih.

KOMS je uticao i na unapređenje Nacionalne strategije zapošljavanja. KOMS je uputio tri predloga od kojih je jedan predlog usvojen a tiče se usvajanja kriterijuma kvalitetnih radnih praksi. Druga dva predloga nisu usvojena, a KOMS je tim povodom na sajtu i društvenim mrežama KOMS objavio analizu donetog dokumenta iz perspektive mladih.

3. Analiza: praćenje mera i analiza najmanje 1 mere Vlade za unapređenje zapošljivosti mladih

Ovaj indikator je ispunjen izradom i objavljivanjem istraživanja “Mladi i preduzetništvo”, u kome su analizirane mere institucija, ali i zaključci drugih analiza. Dodatno, KOMS je u novembru 2020. godine dostavio smernice i predloge udruženja Kabinetu premijerke, u sklopu programa zapošljavanja mladih, kao i komentare za unapređenje programa Moja prva plata.

Ovaj indikator je ispunjen analizom mera i politika na nacionalnom nivou koje se bave oblašću zapošljivosti mladih, na osnovu analize i razmene iskustava na regionalnom nivou u okviru Omladinske laboratorije Zapadnog Balkana kreirane su preporuke za unapređenje zapošljivosti mladih, potom su na nivou nacionalnih ekonomija kreirani Akcioni planovi koji se odnose na konkretne mere i razvoj programa za unapređenje zapošljivosti mladih. Analizirana je i nova Strategija za zapošljavanje za period od 2021. 2026, kao i prateći Akcioni plan za njeno sprovođenje i predlažu se konkretne mere za unapređenje dokumenata, pogotovo onih koje se odnose na Garancije za mlade.

Regionalna Agenda Mladih predstavljena je pred najvišim evropskim državnim zvaničnicima na Berlinskom samitu 2021, izrađena je u skladu sa analizom mera i politika koje postoje na nacionalnom nivou Srbije, kao i mera zapošljivosti koje su zajedničke svim ekonomijama Zapadnog Balkana. KOMS je aktivno učestvovao u kreiranju preporuka koje su predstavljene na samitu, kome je prisustvovala i Predsednica Vlade Republike Srbije Ana Brnabić.

REZULTAT 2: Unaprediti sistem podsticaja samozapošljavanja i preduzetništva mladih

1. Dijalog: Sprovedeno 4 aktivnosti koje uključuju najmanje 20 relevantnih aktera (najmanje 5 NEET mladih) i 5 donosioca odluka radi kreiranja mehanizama za podsticajno okruženje za zapošljavanje NEET mladih, uključujući i preduzetništvo

U sklopu zagovaračke kampanje organizovan je regionalni okrugli sto „Preuzmi i TI – mladi i institucije za bolje uslove u preduzetništvu”, 21. decembra 2020. na hibridan način. Okrugli sto je obuhvatio 4 okruga: Niški, Južnobački, Šumadijski i Beogradski okrug. U sklopu prvog dela događaja predstavljene su preporuke iz istraživanja na osnovu čega su predstavnici različitih relevantnih institucija, ustanova i predstavnici mladih, bili u mogućnosti da diskutuju u 4 odvojene radne grupe po okruzima i definišu mogućnosti za unapređenje kreiranih preporuka, kao i mogućnost njihove implementacije na lokalnom nivou. Produkt rada radnih grupa su kreirana 4 izveštaja koje su objedinili facilitatori radnih grupa sa konkretnim preporukama koje su u skladu sa potrebama lokalnih sredina. Samom događaju su prisustvovali predstavnici ministarstava, dok su u radnim grupama i učestvovali predstavnici lokalnih institucija i ustanova koji na se na različite načine bave ovom temom i celokupnom oblašću.

Istraživanje o preduzetništvu ukazalo je na trendove ali i potrebe mladih u ovoj oblasti, na osnovu čega su izrađene preporuke za unapređenje poslovnog okruženja i podsticanje aktivnosti mladih u preduzetništvu na nacionalnom nivou. Ipak kako bi kreirane preporuke imala uticaj na svakodnevni život mladih preduzetnika, olakšale ulazak na tržište rada i podstakle samozapošljivost mladih ljudi, neophodno je preporuke prilagoditi potrebama mladih u različitim krajevima Republike Srbije. Upravo iz ovog razloga, preporuke kreirane za specifične lokalne sredine na regionalnom okruglom stolu, predstavljaju ključnu osnovu za dalje zagovaranje i unapređenje položaja mladih preduzetnika i preduzetnica.

2. Edukativni sadržaji: najmanje 5 sadržaja za najmanje 100 mladih; sa sadržajima se upoznao 10.000 mladih

Tokom oktobra i novembra 2020. godine realizovani su edukativni vebinari na teme omladinskog aktivizma na lokalnu, coworking prostora, osnivanja i registracija udruženja, obavljanja privredne delatnosti u okviru udruženja, osnivačkih

dokumenata, preduzetništva, biznis plana i programa podrške mladima za zapošljavanje i samozapošljavanje. Tokom marta 2021. Realizovan je edukativni webinar na temu participativnog budžetiranja. Ukupno je realizovano 10 edukativnih webinarâ sa ukupno oko 517 uâesnika/ca. Tom prilikom je informisano 107 654 mladih.

3. Zagovaraâka platforma: *Najmanje 10 aktera aktivno doprinosi razvoju zajedniâke zagovaraâke platforme za unapreðenje podsticaja; kreirane preporuke*

KOMS je u saradnji sa organizacijama âlanicama i drugim relevantnim organizacijama, uâestvovao na sastanku sa predsednicom Vlade, 8. oktobra 2020. u Palati Srbije. Dogaðaj je imao za cilj predavljanje programa Moja prva plata, ali i otvaranje dijaloga za druge podsticajne mere u oblasti zapošljavanja mladih. Više od 10 udruženja prisustvovalo sastanku sa premijerkom.

Konsultativni proces u novembru sa predstavnicima relevantnih institucija zarad kreiranja podsticajnih mera za preduzetništvo i samozapošljavanje mladih. Realizovani sastanci sa Ministarstvom omladine i sporta, Meðunarodnom organizacijom rada i Nacionalnom sluþbom za zapošljavanje povodom predavljanja istraþivanja Mladi i preduzetništvo. Institucijama predstavljene preporuke iz istraþivanja nakon âega su predstavnici institucija bili u prilici da komentarišu preporuke i daju predloge na koji naâin je preporuke moguâe unaprediti. Odrþana su 3 sastanka sa relevantnim institucijama – NSZ, ILO i MOS. Prikupljene preporuke od strane predstavnika 3 institucije. Na sastancima uâestvovalo 4 predstavnika/ca iz 3 institucije.

CILJ 2: Prepoznavanje volonterizma i aktivizma mladih u sistemu obrazovanja

REZULTAT 1: Aktivizam i volonterizam podrþani, prepoznati i priznati od strane institucija i donosioca odluka

Indikatori ostvarivanja rezultata:

1. Dokumenta: *Kreirane preporuke za izmenu i dopunu Zakona o volontiranju i sprovedena zagovaraâka kampanja za usvajanje preporuka, kroz uâešâe u Radnoj grupi za ZoV*

KOMS tim uâestvovao je u radu radne grupe za kreiranje analize o efektima postojeâeg Zakona o volontiranju. Sastanak radne grupe odrþan je u novembru 2020. godine, kako bi se dao doprinos za kreiranje analize o efektima postojeâeg Zakona o volontiranju. Predstavnici KOMS-a su tom prilikom istakli vaþnost kontinuiteta u radu ove radne grupe odnosno preuzimanja narednih koraka nakon usvajanja analize od strane radne grupe. Istaknut je stav KOMS da je neophodno krenuti u kreiranje novog okvira Zakona o volontiranju. Zagovaranje za izmenu Zakona o volontiranju nastavilo se tokom Dijaloga mladih sa ministrom (u decembru 2020.), Dijaloga sa premijerkom (u februaru 2021.), o volotniranju je bilo reâi na tri sednice Saveta za mlade u 2021. godini (u martu, aprilu i maju 2021. godine), a nakon poslednje sednice mladi su dobili âvrsto obeâanje drþavnog sekretara Ministarstva za rad, zapošljavanje, boraâka i socijalna pitanja, da âe se i dalji koraci za unapreðenje Zakona pokrenuti. Tokom juna, pokrenut je naredni korak u procesu izmene Zakona o volontiranju i raspisan je Javni poziv organizacijama civilnog društva za âlanstvo u Radnoj grupi za izradu ex ante analize efekata Zakona o volontiranju i Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o volontiranju u skladu sa tom analizom.

2. Uraðena analiza: *prepoznavanje vaþnosti aktivizma i volonterizma od strane institucija*

Pored opisanih aktivnosti koje je KOMS preduzeo, znaâajan deo istraþivanja o uticaju COVID-19 pandemije na mlade odnosi se na vaþnost aktivizma i volonterizma. Ono je pokazalo da je manje od âetvrtine mladih volontiralo tokom pandemije (22,6%), a najveâi broj mladih (78,7%) je volontirao samoinicijativno (pomoâ u komšiluku ili kroz neformalno

organizovanje) u odnosu na organizovano volontiranje (od strane neke organizacije, lokalne samouprave i sl.). Najveći broj mladih koji su organizovano volontirali su to radili u organizaciji civilnog društva (31,9%), u Crvenom krstu, UNICEF-u ili nekoj drugoj međunarodnoj organizaciji (24,5%) ili u lokalnoj samoupravi (18,1%). Najveći broj mladih se tokom volontiranja osećao u potpunosti bezbedno (35,1%). Nimalo bezbedno ili nebezbedno se osećalo 12,2% mladih tokom volontiranja, dok je za manje od polovine mladih u uzorku koji su volontirali u potpunosti bila obezbeđena oprema (43,5%).

Dominantan stav tokom diskusije u fokus grupama koje su organizovane u okviru kvalitativnog dela istraživanja bio je da mlade treba predstaviti kao resurs, kao snagu društva, kao osobe koje su spremne da pomognu i kao odgovorne pojedince i pojedinke.

Set preporuka koje su proistekle iz održanih sastanaka za sve relevantne aktere jesu da je neophodno promovisanje samostalnog volontiranja, nevidljivih oblika volontiranja, različitih akcija i da je neophodno među mladima promovisati solidarnost. Svi akteri omladinske politike moraju ukazati na značaj volonteranja i akcija. Takođe, važna preporuka u oblasti volontiranja tokom pandemije, ali i bilo koje druge krize koja može da nas zadesi jeste da je u narednom periodu u saradnji sa svim relevantnim akterima potrebno kreirati uputstva/praktikume o volontiranju u vremenu krize, odnosno da se napravi jasno i precizno uputstvo kako da se mladi nose i ponašaju u kriznim vremenima, ali i kako da pomognu i da se zaštite.

Istraživanje je putem društvenih mreža, televizijskih priloga i medijskih gostovanja članova/ca KOMS tima doseglo preko milion ljudi. Takođe, ovo istraživanje i nakon više od pola godine od njegovog objavljivanja privlači pažnju javnosti.

Takođe, KOMS je početkom 2021. kroz projekat Kultura dijaloga angažovao eksperta koji je sačinio Sažetak analize Zakona o volontiranju i njegovih efekata na osnovu koje su kreirane edukativne objave i edukativni video o Zakonu, kao i samom volontiranju. Sadržaj je dosegao preko 3.500. ljudi.

Povodom KOVID-19 i mladi istraživanja, kreirano je i objavljeno 5 video sadržaja na teme volonterizma mladih, prava na rad mladih, obrazovanja mladih, migracija, poverenja u institucije kao i mentalnog zdravlja mladih tokom KOVID-19 pandemije. Rezultati istraživanja i video materijal ukazuju na važnost volontiranja i solidarnosti tokom pandemije.

3. Primeri: Prepoznati i promovisani primeri volonterizma i aktivizma; najmanje 200.000 mladih informisano o aktivističkim pričama kroz različite formate na KOMS kanalima komunikacije

Kako bi ispunio ovaj indikator, KOMS je realizovao brojne obuke za promociju aktivizma i volonterizma, a kreirao je i sadržaje koji promovišu aktivno učešće mladih. 3. i 4. oktobra realizovane su radionice u okviru Škole insta aktivizma. Mladi su učili o društvenim mrežama i aktivizmu, vrednostima i porukama koje želimo da pošaljemo, načinom na koji se vodi analitika društvenih mreža, ali i odgovornosti za postavljene sadržaj. 5. oktobra realizovana je finalna radionica posvećena onlajn aktivizmu koji je prisutan u medijima i sadržajima koji su medijima atraktivni, komunikaciji sa medijima kroz praktičan rad. Time je 20 mladih informisano o aktivističkim pričama kroz različite formate na KOMS kanalima komunikacije.

KOMS je promovisao i zagovarao sistemsko rešenje pitanja volontiranja, stručne prakse i pripravničkog staža. Partnerski je organizovao događaj sa Beogradskom otvorenom školom o radnim praksama povodom Međunarodnog dana praktikanata. Događaj je bio u formi online razgovora sa mladima, a oko 10 000 mladih informisano je o pravima i radnim praksama mladih kroz društvene mreže i učešće mladih.

Kroz realizaciju programa Odlučionice, promovisani su primeri aktivizma i volonterizma. U okviru programa, odabrano je 5 JLS koje su pokazale veliku motivaciju i spremnost za međusobnu saradnju i sprovođenje lokalnih inicijativa. Za učešće u Odlučionicama 2.0 odabrane su sledeće jedinice lokalne samouprave: Opština Bečej – Kancelarija za mlade, Bečejsko udruženje mladih i đачki parlament Ekonomsko-trgovinske škole Bečej; Grad Bor – Kancelarija za mlade, Dom omladine Bor i đачki parlament Gimnazije “Bora Stanković”; Grad Čačak – Kancelarija za mlade, Udruženje Inicijativa za Čačak i đачki

parlament Gimnazije Čačak; Opština Čuprija – Član opštinskog veća zadužen za omladinsku politiku, Udruženje mladih Čuprija i đачki parlament Gimnazije Čuprija ; Grad Vranje – Kancelarija za mlade, Udruženje Aktivisti iz komšiluka i đачki parlament Gimnazije “Bora Stanković”. Sa odabranim lokalnim koordinatorima i koordinatoricama sproveden je konsultativni proces kako bi se promovisale dobre politike i mogućnosti za mlade.

Kroz realizaciju Omladinskih lokalnih inicijativa kroz projekat Mladi imaju prednost, mladi učesnici/ce Akademije omladinske politike imali su priliku da primene stečeno znanje u praksi i sami sprovedu lokalne inicijative i kreiraju kampanju promene. Učesnici/ce su podeljeni u tri tima, istraživanje, informisanje i lobiranje. Timovi su kroz istraživanja ciljnih jedinica lokalne samouprave, anketiranje mladih u ovim JLS dobijali povratne informacije o stanju omladinske politike u JLS koje su odabrali. Podaci su korišćeni kako bi se kreirala kampanja, učesnici/ce su učestvovali u kreiranju kampanja, video snimaka i foto objavama – kampanja je dovela do toga da se zakažu sastanci sa predstavnicima/cama JLS koje su mapirane tokom istraživanja. U okviru inicijativa održano je 5 sastanaka sa predstavnicima/cama JLS (Prokuplje, Valjevo, Sokobanja, Vrnjačka Banja, Medveđa). O kampanji Omladinskih lokalnih inicijativa informisano je 179 933 mladih.

c. Promocija koncepta održivog razvoja

CILJ 1: Uključivanje mladih u implementaciju i promociju Ciljeva održivog razvoja

REZULTAT: Ciljeve održivog razvoja UN i koncept održivosti prepoznaju mladi kao važne u svakodnevnom životu, dok organizacije imaju informacije o važnosti planiranja programa i projekata zarad ostvarivanja Ciljeva održivog razvoja

Indikatori ostvarivanja rezultata:

- 1. Informisanost:** Najmanje 20.000 mladih i 50 organizacija informisanih o značaju Ciljeva održivog razvoja
- 2. Primena:** Prepoznato najmanje 5 uspešnih primera inkorporiranja Ciljeva održivog razvoja u svakodnevnom životu mladih
- 3. Partnerstva:** Formiranje partnerstva sa najmanje 2 organizacije, preferabilno organizacije članice, na projektima koji doprinose popularizaciji ili sprovođenju Ciljeva održivog razvoja UN

Predsednik Upravnog odbora KOMS, Uros Savic Kain, govorio je na panelu "Uloga civilnog sektora u implementaciji agende 2030." u okviru Predstavljanje Posebnog izveštaja o diskriminaciji starijih u organizaciji Poverenik za zaštitu ravnopravnosti.

Tom prilikom istakao je da mladi i stariji moraju pronaći održivi model saradnje, i civilni sektor u toj potrazi može igrati ključnu ulogu. Prvi korak u uspostavljanju bilo kakve saradnje jeste uspostavljanje dijaloga i KOMS upravo tu vidi svoju ulogu - u pružanju prostora za dijalog između mladih i starijih i facilitiranju procesa dolaženja do održivog modela uzajamne podrške. Istakao je i da institucije u ovom procesu imaju važnu ulogu i KOMS će takođe nastaviti da ulaže napore kako bi se omogućio trajni i redovni dijalog mladih i institucija, čija će podrška biti od velikog značaja u implementaciji modela do kojih mladi i stariji zajedno budu došli.

Kroz prenos uživo putem fejsbuk stranice Poverenik za zaštitu ravnopravnosti kao i videa objavljenog na fejsbuk stranici Krovne organizacije mladih Srbije obraćanje predstavnika KOMS na temu mladih u kontekstu Ciljeva održivog razvoja informisano je preko 1.200 mladih.

Krovna organizacija mladih Srbije nije ispunila indikatore i nije sprovodila aktivnosti u oblasti ostvarivanja rezultata da Ciljevi održivog razvoja UN i koncept održivosti prepoznaju mladi kao važne u svakodnevnom životu, dok organizacije imaju informacije o važnosti planiranja programa i projekata zarad ostvarivanja Ciljeva održivog razvoja.

CILJ 2: Unapređenje sistemske brige o mladima i poboljšanje međusektorske saradnje za koncept održivosti

REZULTAT: Institucije uzimaju u obzir položaj i potrebe mladih u toku planiranja i realizacije programa, projekta i aktivnosti kojima se ostvaruju Ciljevi održivog razvoja

- 1. Doprinis:** KOMS kreira i upućuje preporuke Međuresornoj radnoj grupi za sprovođene Agende 2030

KROVNA ORGANIZACIJA MLADIH SRBIJE

2. Analiza: Prilikom realizacije programa kojim se ostvaruju Ciljevi održivog razvoja, najmanje 5 programa prepoznaju mlade.

Ovaj strateški cilj takođe nije bio ispunjen za vreme perioda izveštavanja. KOMS u 2020. i 2021. godini nije imao projekat koji bi se direktno odnosio na Agendu 2030 i implementaciju Ciljeva održivog razvoja.

d. Prava mladih

CILJ 1: Kreirati podsticajna i bezbedna okruženja za mlade

REZULTAT: Mladi doprinose izgradnji sigurnih zajednica i tolerantnijeg društva

Indikatori ostvarivanja rezultata:

1. Osaženi mladi: Najmanje 200 mladih osnaženo za učešće u kampanji "Osvesti se – posveti se"

Onlajn događaji o zločinima iz mržnje izazvanim različitim ličnim karakteristikama su održani u 10 različitim mesnih zajednica i u 10 različitim okruga širom Srbije: Niš i Nišavski okrug, Kragujevac i Šumadijski okrug, Beograd i Beogradski okrug, Šid i Sremski okrug, Subotica i Severnobački okrug, Novi Sad i Južnobački okrug, Smederevo i Podunavski okrug, Požarevac i Braničevski okrug, Negotin i Borski okrug, Vranje i Pčinjski okrug. Pored administrativnih centara pomenutih okruga, događajima su se pridružili i mladi iz sledećih gradova i opština, kao i okruga: Novi Pazar (Raški okrug), Kruševac (Rasinski okrug), Aranđelovac (Šumadijski okrug), Bačka Palanka (Južnobački okrug), Sremska Mitrovica (Sremski okrug), Smederevska Palanka (Podunavski okrug), Pančevo (Južnobački okrug), Šabac (Mačvanski okrug), Aleksinac (Nišavski okrug), Golubac i Veliko Gradište (Braničevski okrug), Zaječar i Boljevac (Zaječarski okrug), i Vladičin Han i Bujanovac (Pčinjski okrug). Kroz internet događaje dosegnuti su mladi iz ukupno 15 okruga i 25 gradova.

Događaji su organizovani tokom 11 nedelja u dva „bloka“ (po 5 nedelja uzastopno), dok je svake nedelje organizovan po jedan događaj.

Raznolikost učesnika osigurana je udruživanjem sa različitim relevantnim lokalnim akterima u preko 10 lokalnih zajednica i kroz blisku saradnju sa organizacijama članicama KOMS-a, lokalnim kancelarijama za mlade, omladinskim organizacijama i ekspertima iz odgovarajućih lokalnih zajednica. Pozadina učesnika se značajno razlikovala u pogledu iskustva u aktivizmu i prethodnog poznavanja teme zločina iz mržnje i nasilja, međutim većina njih (oko 85%) je već upoznata sa terminom zločina iz mržnje. Učesnici su bili učenici srednjih škola, predstavnici mladih i za omladinske organizacije i kancelarije za mlade, javne institucije, pedagozi, a neki od njih su bili mladi pojedinci koji nisu bili aktivni ni u jednoj organizaciji, ali su bili zainteresovani za tu temu. Svaki onlajn događaj održan je putem platforme Zoom, uz upozorenje uz upotrebu aplikacije Mentimeter.

19 stručnih gostujućih govornika, po dva na svakom događaju, podelilo je svoja iskustva i znanje o nediskriminaciji, zločinima iz mržnje i pitanjima mladih i pokrenulo debatu o relevantnim temama specifičnim za odgovarajuću lokalnu zajednicu. To su bili: Aleksandar Ivanović, vanredni profesor krivičnog prava Univerziteta u Novom Pazaru; Emili Fink, Ujedinjeni u borbi protiv trgovine ljudima - UNITAS, Boris Firicki, Inicijativa mladih za ljudska prava - YIHR; Milica Borjanić Nacionalni omladinski savet Srbije - KOMS; Ružica Banda, Misija OEBS-a u Srbiji; Vuk Raičević, Beogradski centar za ljudska prava; Ana Stefanović, Centar za krizne politike i reagovanje - CRPC; Vladimir Petronijević, Grupa 484; Andrijana Radoičić, Udruženje građana za borbu protiv trgovine ljudima i svih oblika rodno zasnovanog nasilja - ATINA; Nikola Planojević, Udruženje Da se zna!, Aleksandar Prica, Asocijacija Duga; Tanja Ignjatović, Autonomni ženski centar; Aleksandra Gavrilović, Labris; Nikola Božanović, Klub za osnaživanje mladih 018 - KOM018; Miljan Rašić, Udruženje Društvo Roma Zaječar; Zorica Sačipović, Udruženje Romkinja - OSVIT i Vladimir Šoć, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog.

KOMS je osnažio mlade i da brinu o svojoj bezbednosti i promovišu bezbedno ponašanje na online platformama i društvenim mrežama. Odabrani su učesnici/ce za učešće na programu radionica o društveno-odgovornom ponašanju, bezbednosti mladih (bezbednost na internetu i bezbednost u saobraćaju) i rodnoj ravnopravnosti. Odabrano je 10 mladih učesnika/ca, koji su pohađali tokom novembra i decembra 2020. godine edukativne radionice. Održane su u decembru konsultacije sa učesnicima/cama programa o njihovim videima sa jutjub ekspertima; realizovan je otvoren poziv/konkurs za ideje koje promovišu bezbednost; pripremljeni su videi koji su i bili predstavljeni na završnom događaju.

2. Informisani mladi: Najmanje 50.000 mladih informisano o načinima prevencije i reagovanja na zločin iz mržnje

Kroz kampanju putem društvenih mreža, kojom su promovisani događaji o zločinima iz mržnje, ali i kojom je adresirana problematika zločina iz mržnje među mladima, preko 50.000 mladih informisano je zločinima iz mržnje. Kampanja podizanja svesti mladih o načinima prevencije i reagovanja na zločine iz mržnje, bazirala se na društvenim mrežama i online edukativno-informativnim događajima, s obzirom na ciljnu grupu koja se želela obuhvatiti. Kampanja na društvenim mrežama zasnivala se na 10 pojedinačnih lokalnih kampanja usmerenih na specifične lokalne zajednice u kojima su realizovani online događaji ali kroz prizmu nacionalne kampanje podizanja svesti o značaju prevencije i blagovremenog reagovanja na zločine iz mržnje ali i druge oblike diskriminacije i netolerancije sa kojima se mladi u Republici Srbiji suočavaju. Svaka lokalna kampanja bila je usmerena na specifičnosti problema sa kojima se lokalna zajednica suočava ali obuhvatajući i ciljajući na širi nacionalni kontekst. Kampanja je bila komunicirana u saradnji sa OSCE Misijom u Srbiji i realizovana prema unapred planiranoj dinamici.

KOMS je u junu 2021. godine sproveo nagradni konkurs na temu "Šta je za tebe bezbednost", kako bi se promovisale dobre preventivne prakse i unapređivala bezbednosna kultura mladih. Javni poziv je uspešno sproveden i pristigle su 73 prijave različitog formata (video sadržaj, audio sadržaj, pisani sadržaj, vizuali i dr.) na temu bezbednosti mladih odnosno od mladih se tražilo da prikažu kako percipiraju bezbednost i šta za njih predstavlja bezbednost. Konkurs je ostvario ukupan domet 165 000 odnosno oko 165 000 mladih je informisano o konkursu i o temi bezbednosti.

3. Lokalne zajednice: Najmanje 10 zajednica širom Srbije učestvuju u borbi protiv zločina iz mržnje

Lokalne zajednice: mladi iz 10 okruga i 17 zajednica širom Srbije učestvovalo u realizaciji programa koji se tiče borbe protiv zločina iz mržnje.

CILJ 2: Ravnopravno uključivanje ranjivih grupa mladih u zagovaračke procese za unapređenje položaja mladih

REZULTAT: Mladi iz svih društvenih grupa ravnopravno učestvuju u omladinskim aktivnostima i zagovaračkim procesima

Indikatori ostvarivanja rezultata:

1. Uključivanje: mladi iz ranjivih grupa uključeni u najmanje 5 zagovaračkih inicijativa KOMS

KOMS u 2021. godini sprovodi program "Srušimo četiri zida!", koji za cilj ima poboljšanje položaja LGBT+ mladih u lokalnim sredinama u Srbiji. Mladi timovi iz pet lokalnih sredina – Vranje, Čačak, Kraljevo, Vrnjačka Banja i Sombor, najpre su prošli kroz tri edukativna treninga – radionice: na temu prava, položaja i istorijata LGBT+ zajednice i aktivizma, zatim o EU dijalogu i javnom zagovaranju pri lokalnim institucijama, kao i o sprovođenju kratkih istraživanja u lokalnim sredinama. 15 mladih osnaženo je da sprovede situacionu analizu u svojim lokalnim zajednicama, a u 5 lokalnih zajednica u Srbiji ispitani su položaj i potrebe mladih LGBT+ osoba.

2. Analiza: Mapirane potrebe mladih uključene u zagovaračke aktivnosti KOMS

Tokom faze istraživanja na programu “Srušimo četiri zida”, timovi mladih iz pet lokalnih sredina sproveli su, uz mentorsku podršku, istraživanja koja obrađuju različite teme koje se tiču položaja, problema i potreba LGBT+ mladih u tim sredinama. Nalazi istraživanja su, u trenutku pisanja ovog izveštaja, na dizajnu i štampi.

Istraživanja pokazuju nepovoljnu situaciju i veoma spor napredak položaja LGBT+ mladih u malim sredinama, u odnosu na one u Beogradu i eventualno Novom Sadu. Primetno je i odsustvo podrške Paradi ponosa, usvajanju Zakona o istopolnim partnerstvima i usvajanju dece od strane istopolnih parova.

U Čačku, više od polovine mladih ispitanika ne bi prihvatilo držanje istopolnih parova za ruke van ‘četiri zida’, dok skoro 70% ispitanika apsolutno ne podržava održavanje Parade ponosa, a kao dominantan razlog nedostatku podrške LGBT+ zajednici navodi se vređanje religijskih uverenja i javnog morala.

U Vranju su ispitivani nastavnici u osnovnim i srednjim školama. Tačno polovina svih škola iz ovog grada odbila je da učestvuje u istraživanju. Alarmantna je činjenica da skoro 70% ispitanih nastavnika smatra da je homoseksualnost poremećaj, iako je zvanično skinuta sa liste mentalnih poremećaja još 1973. godine, kao i činjenica da petina nastavnika smatra da se učenici kvalitetnim vaspitno-obrazovnim programom mogu sprečiti da postanu deo LGBT+ zajednice.

Čak 35% mladih Kraljevačana i Kraljevačanki tvrdi da ne podržava LGBT+ zajednicu. Trećina LGBT+ mladih u Kraljevu ima potpunu podršku prijatelja i porodice, dok jedna trećina od istih ljudi nema nikakvu podršku.

Tim mladih iz Sombora istraživao je položaj LGBT+ mladih u obrazovnom sistemu u ovom gradu. Više od polovine profesora tvrdi da o LGBT+ zajednici ne razgovara sa svojim učenicima, a poražavajuć je i podatak da 40% profesora smatra da ova tema ne treba da bude zastupljena u formalnom obrazovanju. Učenici koji su popunjavali upitnike dali su slične odgovore, a neki smatraju da nikada ne treba ‘promovisati LGBT+ zajednicu u formalnom obrazovanju’.

Skoro trećina mladih LGBT+ osoba iz Vrnjačke Banje koje su učestvovala u istraživanju tvrde da su doživele nasilje zbog njihove seksualne orijentacije i/ili rodnog identiteta. U 40% slučajeva, to nasilje je bilo fizičko, dok je 17% LGBT+ mladih doživelo seksualno nasilje. Nasilje se najčešće dešavalo u školama. U čak 50% slučajeva kada je nasilje prijavljeno, reakcija nadležnih je izostala, dok je policija reagovala samo u 14% slučajeva. Na kraju, više od polovine mladih ispitanika navelo je da se u Vrnjačkoj Banji ne osećaju bezbedno.

3. Smernice: Izrađene mere i preporuke za inkluzivne omladinske prakse uz podršku rada SRID

Na inicijativu predstavnika novopridruženih organizacija članica KOMS-a, Asocijacije Duga i Evropskog pokreta u Srbiji organizovan je sastanak u okviru kog je otvoren prostor da se upoznaju članovi/ce SRID-a sa zainteresovanim staranama i novom koordinatorkom SRID-a ispred KOMS sekretarijata. Takođe, tom prilikom je predstavljen i prostor za uključivanje zainteresovanih u predstojeće aktivnosti KOMS-a u oblasti jednakosti i inkuzije. Najzad, dogovoren je i naredni sastanak (vreme i datum će biti naknadno utvrđeni).

KOMS je takođe, kreirao „Edukativni paket za jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva mladih i za mlade i kancelarija za mlade za socijalno uključivanje mladih iz osetljivih grupa” koji je nastao je kao rezultat saradnje Misije OEBS-a u Srbiji i Ministarstva omladine i sporta sa Krovnom organizacijom mladih Srbije, Nacionalnom asocijacionom praktičara i praktičarki omladinskog rada, Nacionalnom asocijacionom kancelarija za mlade i Beogradskim centrom za ljudska prava.

Edukativni paket nastao iz potrebe da se objedine znanja i doprinese podizanju kapaciteta organizacija mladih i za mlade i kancelarija za mlade, za uključivanje mladih iz osetljivih grupa. Takođe, on se nadovezuje na naučene lekcije i uvide stečene

kroz širi i višegodišnji konsultativni proces i sprovedene inicijative, sa ciljem da ponudi moguće praktične korake ka inkluzivnijoj omladinskoj politici i promoviše zajedničke vrednosti glavnih aktera omladinske politike u Srbiji.

Sastoji se iz tri celine: prvo poglavlje bavi se opštim pravno-regulativnim postojećim okvirom Republike Srbije u donosu na antidiskriminaciju; drugo poglavlje daje bliži pogled na standarde u ovom kontekstu koji postoje u delokrugu omladinske politike, fokusirajući se na prakse tri stuba omladinske politike; treće poglavlje nudi praktične pristupe i primere dobre prakse za uključivanje mladih iz osetljivih grupa.

U toku juna i jula 2021. godine KOMS je sa partnerima sproveo kampanju promocije Edukativnog paketa putem društvenih mreža.

CILJ 3: Unapređenje sistemske brige o ljudskim pravima mladih

REZULTAT: Postoji efikasna međusektorska saradnja i sveobuhvatna sistemska briga o socijalnim, ekonomskim i političkim pravima mladih

Indikatori ostvarivanja rezultata:

1. Normativni okvir: *Kreirane preporuke za izmene i dopune Zakona o socijalnoj zaštiti u skladu sa potrebama mladih, kroz učešće u radu Radne grupe*

KOMS je ispunio ovaj indikator učešćem na sastancima Radne grupe za izmene i dopune Zakona o socijalnoj zaštiti. Sastanci su održani u oktobru - 1.10./08.10./15.10.2020.godine. Dalji rad na izmenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti prekinut zbog povećanja broja zaraženih od koronavirusa i odlaganja daljih sastanaka. Čeka se ponovno otpočinjanje učešća u radu Radne grupe. Kreirane su preporuke za izmene i dopune Zakona o socijalnoj zaštiti u skladu sa potrebama mladih, kroz učešće u radu Radne grupe.

2. Uključivanje: *najmanje 10 udruženja mladih i za mlade su osnažena da izveštavaju o ljudskim pravima mladih kroz mehanizme Ujedinjenih nacija*

Predstavnica Sekretarijata KOMS i UO KOMS učestvovala je na sastanku/intervjuu organizovanim od strane Beogradskog centra za ljudska prava, a sa ciljem analiziranja prava mladih u Srbiji kroz mehanizme UN. Drugih aktivnosti u sklopu ovog programa nije bilo.

3. Platforma: *Kreiran online prostor za edukaciju mladih o njihovim pravima*

U okviru zajedničkih aktivnosti NAPOR-a, KOMS-a i Nacionalne asocijacije KZM, a uz podršku Ministarstva omladine i sporta realizovana je regionalna konferencija o online metodama, putem ZOOM platforme u trajanju od 21 do 23. oktobra 2020. godine, Konferencija je okupila 80 aktivnih mladih, omladinskih radnika/ca i koordinatora/ki kancelarija za mlade iz zemlje i regiona. Cilj konferencije je bio da otvori mogućnost razmene iskustava u okviru date teme, kao i da prezentuje konkretne metode i alate koji se mogu koristiti u organizaciji različitih online aktivnosti. KOMS je u saradnji sa pomenutim partnerima realizovao i masivni onlajn kursa „Osnove omladinske politike od lokalnog do međunarodnog nivoa“. Masivni onlajn kurs predstavlja novi oblik rada sa učesnicima koji omogućava velikom broju polaznika da se aktivno uključe. Onlajn kurs pružio je priliku omladinskim radnicima/cama, aktivnim mladima i koordinatorima kancelarija za mlade koji dolaze iz različitih sredina da pohađaju kurs i steknu znanja i veštine u okviru ove teme. 100 mladih je informasano o omladinskoj politici na evropskom, nacionalnom i lokalnom nivou, inkluzivnoj omladinskoj politici kroz pripremljene različite sadržaja učenja, kao

KROVNA ORGANIZACIJA MLADIH SRBIJE

što su: obrazovni tekstovi, animirani video materijali, unapred snimljeni video intervjui sa stručnjacima od lokalnog do međunarodnog nivoa.

e. Mladi kao informisani, aktivni građani

CILJ: Informisati i osnažiti mlade da aktivno učestvuju i doprinose unapređenju položaja mladih

REZULTAT 1: Unapređeno informisanje mladih o važnim prilikama za aktivno učešće na svim nivoima odlučivanja

1. Aktivni mladi – najmanje 200.000 mladih informisano o mogućnostima aktivnog učešća

Vidljivost KOMS-a i aktivnosti koje promovišu aktivno učešće mnogo je veća od ovog postavljenog indikatora. Ipak, sa ciljem upoznavanja što većeg broja mladih o mogućnostima aktivnog učešća, KOMS je osmislio i sproveo specifične aktivnosti za ovu svrhu.

Realizovana je onlajn kampanja i kreirana je video galerija sačinjena od 10 edukativnih videa sa ciljem promocije mehanizama za aktivno učešće mladih, kao i primere dobrih praksi dijaloga mladih sa donosiocima odluka u Srbiji i Bosni i Hercegovini. Neke od tema koje su videi obuhvatili su ZoM, ZoV, Primeri dobrih praksi (Odlučionice, Dijalozi sa Premijerkom, Ministrom omladine i sporta i poslanicima, i drugi), Saveti za mlade, itd. Najmanje 65.753 mladih informisano je na ovaj način o mogućnostima aktivnog učešća, kroz kriranih 10 edukativnih video sadržaja i 7 edukativnih objava u okviru onlajn kampanje. KOMS tim je aktivno učešće promovisao i na viralnom izdanju Brave New Media Foruma, 26 – 28. novembra 2020. koji se realizovao online. Predstavljani su ključni rezultati najvažnijih programskih celina u oblasti medijske pismenosti mladih i informisanja i aktivnog učešća: politička participacija mladih, Young Media videoteka i jutjub kanal HiljaduZato. Sprovedena je i kampanja sa mladima za dobijanje datuma Dijaloga mladih sa premijerkom; priprema video materijala za videe poziva na dijalog – u susret dijalogu, kampanja Dijaloga mladih. Pripremljeni su video sadržaji za 7 videa, video sadržaji su se kontinuirano objavljivali.

Organizovan je i Novogodišnji specijal, Mladi u godini pandemije, u okviru koga su predstavljeni ključni rezultati KOMS-a u 2020. godini. Teme specijala bile su: Jutjub scena 2020., uloga omladinskih medija u pandemiji COVID-19, obrazovanje u panedimiji, dijalog sa institucijama i najava 10 godina KOMS.

2. Kreirani i promovisani informativni sadržaji – najmanje 100 sadržaja u različitim formama

Ovaj indikator je u potpunosti ispunjen, imajući u vidu dinamiku objava na društvenim mrežama i kanalima komunikacije KOMS-a. Ističemo neke od najvažnijih sadržaja. Redovno su objavljivani video sadržaji tokom oktobra na YouTube kanalu HiljaduZato, sadržaji su edukativnog, zabavnog, informativnog karaktera i za cilj imaju da podstiču na kritičko razmišljanje; videi se objavljuju tokom oktobra, novembra i decembra. Objavljeno je 20 video sadržaja na youtube kanalu Hiljadu Zato. Tokom oktobra i novembra meseca realizovano je 9 edukativnih vebinara na teme omladinskog aktivizma, coworking prostora, osnivanja udruženja, obavljanja privredne delatnosti u okviru udruženja, preduzetništva i biznis plana. Tokom marta meseca realizovan je jedan edukativan webinar na temu participativnog budžetiranja. Video snimci održanih vebinara mogu se pronaći na youtube kanalu KOMS. U okviru kampanje koja je realizovana povodom Dijaloga mladih sa premijerkom, kreirano je i objavljeno 8 video sadržaja na teme koje su predviđene za dijalog: zapošljavanje, obrazovanje i socijalna prava mladih. Tokom februara i marta kreirano je i objavljeno 10 video sadržaja u okviru projekta Kultura dijaloga - na teme Saveta za mlade, Zakona o volontiranju, Zakona o mladima, Regionalne saradnje, Budžeta za mlade i dr. U okviru Omladinskih lokalnih inicijativa kreirana su 2 video sadržaja i 4 foto objave. Kreirano je 5 promotivnih videa povodom istraživanja KOVID-19 i mladi u toku decembra 2020. Povodom KOVID-19 i mladi istraživanja, kreirano je i objavljeno 5 video sadržaja tokom

aprila i maja 2021. na teme volonterizma mladih, prava na rad mladih, obrazovanja mladih, migracija, poverenja u institucije kao i mentalnog zdravlja mladih tokom KOVID-19 pandemije. Tokom 2021. Objavljena u dva video sadržaja u okviru DVA LICA na teme vakcinacije i vojnog roka, gostovanja članova i članica KOMS tima i organa objavljujivana su na kanalima komunikacije KOMS, predstavljeni su članovi/ce Saveta za mlade Vlade Republike Srbije. Tokom Konferencije o onlajn metodama prezentovano je 16 onlajn alata i metoda, prezentacije onlajn alata nalaze se na youtube kanalu KOMS.

Aktivnosti, događaji, projekti i posete koje KOMS realizuje – objavljujivane su redovno na kanalima komunikacije KOMS (sajt, društvene mreže: fejsbuk, instagram, linkedin, twitter) - ukupno je kreirano 579 objava. Više o tome u delu: Statistika i analitika za period oktobar 2020. – jun 2021.

3. Međunarodne prakse: Najmanje 5 primera dobre prakse u oblasti aktivnog učešća mladih promovisano na KOMS kanalima

Omladinska politika na lokalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou često ume da zbuni mlade zbog specifične terminologije, aktera i drugih elemenata. Zbog toga je KOMS u saradnji sa Vijećem mladih Federacije Bosne i Hercegovine kreirao set edukativnih videa kako bi omladinsku politiku mladima približio na edukativan i jednostavan način. Videi su kreirani sa ciljem promocije mehanizama za aktivno učešće mladih, kao i primere dobrih praksi dijaloga mladih sa donosiocima odluka u Srbiji i Bosni i Hercegovini. Kroz njih su obrađene teme kao što su udurženja i krovni savezi u Srbiji i u regionu, regionalna saradnja mladih, različiti primeri dobre prakse iz Srbije i FBiH. Obuhvaćeni su i načini funkcionisanja mehanizama Saveta i Savjeta za mlade, kao i budžeta za mlade u Srbiji i FBiH.

Takođe, kroz rad sa krovnim savezima sa Zapadnog Balkana kreirana je publikacija Blueprint on Youth Dialogue in the SEE6 - National Youth Councils and their role in the Youth Dialogue koji mapira trenutnu poziciju krovnih saveza u ekonomijama Zapadnog Balkana i analizira njihovu ulogu u procesu kreiranja omladinskih politika, kao i pruža korisne uvide u karakteristike postojećih okvira koji omogućavaju primenu standarda EU dijaloga sa mladima, kao primera dobre prakse konsultovanja mladih sa evropskog nivoa, na nacionalnom nivou.

Publikacija je bila podeljena na KOMS fejsbuk profilu, a dostupna je i na KOMS internet prezentaciji.

4. Lokalne zajednice: Aktivnosti realizovane u najmanje 10 različitih lokalnih zajednica širom Srbije

Ovaj indikator je u potpunosti ispunjen. Kroz realizaciju lokalnih inicijativa kao dela projekata Kultura dijaloga održane su u januaru tri radionice na temu demokratije, ljudskih prava i jednakosti, kao i književno veče u okviru inicijative Pokreni se! kao i panel diskusija na temu mladih i seksualnog obrazovanja i reproduktivnog zdravlja, u okviru inicijative 1000 pitanja. Ovi događaji okupili su mlade iz 11 različitih lokalnih zajednica (Aleksandrovac, Beograd, Čačak, Knjaževac, Niš, Novi Pazar, Pančevo, Prokuplje, Raška, Vranje, Vrnjačka Banja). Mladi su takođe kroz radionice i događaje informisani o načima na koje mogu da uzmu aktivno učešće na svim nivoima odlučivanja.

Realizovana je kampanja polaznika i polaznica Akademije omladinske politike „Pokreni promenu” o lokalnim Savetima za mlade. Kampanja ima tri faze: istraživanje, medijska kampanja i sastanci sa lokalnim donosiocima odluka o formiranju lokalnih saveta za mlade. Iz ukupno 14 različitih jedinica lokalne samouprave 20 mladih ljudi je osnaženo da učestvuje u procesima donošenja odluka i učestvuje u kampanji koja ima za cilj da mlade uključi u proces donošenja odluka. Kampanja zagovaranja za osnivanje lokalnih saveta za mlade, proizašla je kao završna aktivnosti i zagovarački proces Akademije omladinske politike. Kao deo ove kampanje realizovani su sastanci sa predstavnicima/ama lokalnih samouprava u Prokuplju, Valjevu, Medveđi, Sokobanji, Nišu itd.

Program Odlučionice sprovodi se i ovde godine u 5 jedinica lokalne samouprave koje će proći konsultativni proces i obuku, nakon čega će imati mentorsku i finansijsku podršku u realizaciji lokalnih inicijativa. Iz svake lokalne samouprave učestvuje

po 3 predstavnika/ca, i to su: predstavnik/ca đlačkog parlamenta, organizacije civilnog društva odnosno udruženja mladih i za mlade i predstavnik/ca lokalne samouprave (KZM, Većnik za mlade itd.). Na ovaj način u 5 jedinica lokalne samouprave biće edukovano 15 lokalnih koordinatora/ki za sprovođenje inicijativa po mehanizmu EU dijaloga sa mladima.

REZULTAT 2: Osnaženi mladi ravnopravno učestvuju u dijalogu sa donosiocima odluka i drugim subjektima omladinske politike

Indikatori ostvarivanja rezultata:

1. Osnaženi mladi: Najmanje 100 mladih osnaženo da učestvuje u procesima donošenja odluka od kojih je najmanje 10% sa smanjenim društvenim prilikama

Od preko 100 pristiglih prijava, odabrano je 20 polaznika i polaznica četvrte generacije Akademije omladinske politike koji su pohađali program od oktobra do februara 2021. godine, uz specifičnu praksu nakon teorijskih modula. Prvi modul je bio o aktivizmu i omladinskoj politici. Realizacija drugog modula AOP bila je u periodu 30.10./31.10/01.11.2020. godine o nacionalnoj i međunarodnoj politici. Treći modul 14.11 i 15.11. o političkom sistemu Srbije i političkoj participaciji mladih, i poslednji četvrti modul 28.11. i 29.11. o javnim politikama i zagovaranju. Četiri modula AOP uspešno je završilo 20 polaznika i polaznica. Poslednji modul AOP od 29.01. do 31.01.2021. organizovan je kako bi učesnici i učesnice osmišljavali nacionalnu kampanju „Pokreni promenu” koju su kasnije i realizovali. Informisano je oko 5000 mladih o realizaciji modula Akademije omladinske politike.

U dijalozima sa donosiocima odluka (ministrom, premijerkom, poslanicima), učestvovalo je više od 100 mladih. Za Dijaloge sa premijerkom i ministrom osnaženo je kontinuirano 42 mladih.

Tokom perioda izveštavanja realizovana je i YouTube škola 2.0 sa 10 mladih koji su pohađali edukativne radionice u januaru i februaru 2021. Mladi su osnaženi i informisani u pogledu korišćenja alata za obradu fotografija, video materijala, kreiranja sadržaja, vizuala, javnog nastupa.

U okviru projekta "Upoznaj svoje predstavnike. TI (se) pitaš!", 21. maja KOMS je posetio Novi Pazar. Tom prilikom je preko 30 mladih iz Novog Pazara i okoline imalo priliku da se informiše o radu KOMS i RYCO kroz radioničarski rad i razgovor sa predsednikom KOMS UO i Omladinskim predstavnikom Srbije u RYCO UO mapirali svoj položaj i potrebe i ukazali na koji način je moguće poboljšati položaj mladih u njihovom okruženju. U toku posete takođe je organizovan sastanak sa direktorima škola i predstavnicima JLS kako bi se razgovaralo o mogućnostima za aktivno učešće mladih. 15. juna KOMS je posetio Prokuplje. Tom prilikom je preko 25 mladih i onih koji za mlade rade iz Prokuplja i okoline imalo priliku da se informiše o radu KOMS i RYCO kroz radioničarski rad i razgovor sa predsednikom KOMS UO i Omladinskim predstavnikom Srbije u RYCO UO mapirali svoj položaj i potrebe i ukazali na koji način je moguće poboljšati položaj mladih u njihovom okruženju.

2. Uključeni mladi – najmanje 50 mladih učestvovalo u procesima donošenja odluka

Više od 100 mladih je učestvovalo kroz opisane događaje i dijaloge u procesima donošenja odluka. U okviru programa Premijer otvara vrata – Dijalog mladih sa premijerom/kom, mladi su učestvovali u kontinuiranom konsultativnom procesu tokom oktobra, novembra i decembra. Oko 20 mladih ljudi je učestvovalo u Dijalog sa poslanicima. U sklopu dijaloga realizovana su i dva pripremna sastanka na kom su se predstavnici organizacija članica zajednički pripremali za sam Dijalog. 20 učesnika/ca učestvovalo u Dijalogu mladih sa ministrom omladine i sporta.

3. Realizovani edukativni sadržaji – Realizovano najmanje 30 radionica, sastanaka, seminara i drugo

Ovaj indikator je ispunjen najpre kroz realizaciju: 5 modula Akademije omladinske politike (O lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj omladinskoj politici, o političkoj situaciji u Srbiji, o lobiranju i javnom zagovaranju, o planiranju nacionalnih inicijativa), 10 radionica na temu prevencije zločina iz mržnje, 8 dana treninga YouTube škole, 11 dana treninga na obuci “Moj svet zavisi od nas” 3 obuke na programu “Srušimo četiri zida” (O položaju i istorijatu LGBT+ zajednice i aktivizma, o EU dijalogu i javnom zagovaranju, o sprovođenju istraživanja), realizovana trodnevna obuka/sastanak sa članovima i članicama Saveta za mlade, konsultativni sastanci sa članovima i članicama Saveta za mlade, online obuka za lokalne koordinate i koordinatorke na programu Odlučionice u trajanju od 3 nedelje, Realizovan je tromodularni program jačanja kapaciteta organizacija članica KOMS (Inovativna rešenja u omladinskoj politici na lokalnom nivou – Konferencija o onlajn metodama koja je okupila preko 60 omladinskih radnika, mladih i koordinatora/ki Kancelarija za mlade iz zemlje i regiona, prezentovano je 16 onlajn alata; Obuka za finansije i administraciju okupila je 26 predstavnica/ca organizacija članica KOMS; održan je Masivni onlajn kurs (MOOC)), u okviru Dijaloga mladih sa premijerkom realizovana su 2 konsultativna sastanka (javno zagovaranje, javni nastup i komunikacija) u izveštajnom periodu i 2 pripreme (simulacija i finaliziranje tema i govora) za održavanje Dijaloga mladih sa premijerkom nakon potvrde realizacije, u okviru Dijaloga mladih sa ministrom omladine i sporta realizovana su dva konsultativna sastanka pripreme učesnika/ca Dijaloga mladih sa ministrom omladine i sporta, kroz projekat “Podrška civilnom društvu da unapredi znanja mladih u oblasti korišćenja onlajn platforme u cilju promovisanja javne bezbednosti” uz podršku Misije OEBS-a realizovano je 5 radionica/edukacija za mlade na teme bezbednosti, rodne ravnopravnosti, vršnjačkog nasilja i osnova fotografije, kreiranja video sadržaja, u okviru projekta “Osvesti se – posveti se” uz podršku Misije OEBS-a u Srbiji, realizovano je 10 radionica/sesija za mlade na temu zločina iz mržnje (homofobija, ksenofobija, diskriminacija, tolerancija i dr.), u okviru Škole insta aktivizma mladi su učili o društvenim mrežama i aktivizmu, vrednostima i porukama koje želimo da pošaljemo, načinom na koji se vodi analitika društvenih mreža, ali i odgovornosti za postavljeni sadržaj kao i o onlajn aktivizmu koji je prisutan u medijima i sadržajima koji su medijima atraktivni – 3 modula, 20 mladih informisano o aktivističkim pričama kroz različite formate na KOMS kanalima komunikacije.

4. Uticaj na regionalnu i međunarodnu omladinsku politiku: Mladi iz Srbije utiču donošenje odluka na regionalnom evropskom i međunarodnom nivou na najmanje 20 događaja.

Ovaj indikator je u potpunosti ispunjen i KOMS tim je redovno tokom cele godine učestvovao na aktivnostima regionalnom i međunarodnog karaktera. Kroz rad u okviru Western Balkans Youth Cooperation Platform KOMS je redovno učestvovao na koordinacionim sastancima zajedno sa predstavnicima/cama National Youth Congress of Albania, National Youth Council of Macedonia, High School Students Union of Montenegro i Vijeća mladih Federacije Bosne i Hercegovine. Sastancima su takođe prisustvovali i predstavnice Cooperation and Development Institute (CDI).

KOMS je učestvovao i na dvodnevnoj regionalnoj konferenciji Addressing the challenges posed by disinformation in the Western Balkans organizovanoj od strane Regional Cooperation Council (RCC).

Objavljeno je zajedničko istraživanje koje su prošle godine sproveli partneri WBYCP o EU dijalogu mladih u SEE6 i ulozi nacionalnih krovnih organizacija u ovom procesu. Kao što je gore u tekstu navedeno, kroz rad sa krovnim savezima sa Zapadnog Balkana kreirana je publikacija Blueprint on Youth Dialogue in the SEE6 - National Youth Councils and their role in the Youth Dialogue koji mapira trenutnu poziciju krovnih saveza u ekonomijama Zapadnog Balkana i analizira njihovu ulogu u procesu kreiranja omladinskih politika, kao i pruža korisne uvide u karakteristike postojećih okvira koji omogućavaju primenu standarda EU dijaloga sa mladima, kao primera dobre prakse konsultovanja mladih sa evropskog nivoa, na nacionalnom nivou.

2020. KOMS je delegirao članicu Sekretarijata i dva člana/ice Upravnog odbora da predstavljaju Srbiju u Regionalnoj bazi eksperata na projektu Omladinska laboratorija Zapadnog Balkana, koju realizuje Regionalni savet za saradnju uz podršku

Evropske komisije. Projekat obukvata šest ekonomija Zapadnog Balkana i tema prve, pilot laboratorije, bila je zapošljivost mladih.

Od 02. do 06. januara članovi/ce tima Krovne organizacije mladih Srbije boravili su u Sarajevu i tom prilikom su se kao deo posete susreli sa predstavnicima/cama Sekretarijata i Upravnog odbora Vijeća mladih Federacije Bosne i Hercegovine. Cilj posete bio je i razmatranje mogućnosti za unapređenje rada oba krovna tela, kao i mogućnosti za nastavak i jačanje postojeće saradnje, uspostavljanje zajedničkog okvira za regionalne zagovaračke inicijative, razmena iskustava u oblasti interne regulative, internih dokumenata važnih za funkcionisanje krovnih tela kao saveza udruženja mladih i za mlade u Srbiji i Bosni i Hercegovini.

Od 12. do 14. februara članovi/ce tima Vijeća mladih Federacije BiH boravili su u Beogradu i tom prilikom su se kao deo posete susreli sa predstavnicima/cama Sekretarijata i Upravnog odbora dve organizacije. Cilj posete bio je i razmatranje mogućnosti za unapređenje rada oba krovna tela, kao i mogućnosti za nastavak i jačanje postojeće saradnje, uspostavljanje zajedničkog okvira za regionalne zagovaračke inicijative, razmena iskustava u oblasti interne regulative, internih dokumenata važnih za funkcionisanje krovnih tela kao saveza udruženja mladih i za mlade u Srbiji i Bosni i Hercegovini.

Kroz rad u okviru Western Balkans Youth Cooperation Platform predstavnica KOMS sekretarijata i predstavnik KOMS UO učestvovali su na Kick-off sastanku zajedno sa predstavnicima/cama krovnih tela iz regiona. Sastanku je takođe prisustvovala i predstavnica Cooperation and Development Institute (CDI), kao i predstavnik Hanns Seidel Stiftung.

U okviru projekta Omladinske laboratorije Zapadnog Balkana, podržanog od Evropske unije i Saveta za regionalnu saradnju, predstavnice KOMS i drugih krovnih saveza iz ekonomija regiona Zapadnog Balkana okupili su se od 9. do 11. juna u Budvi. Ovaj sastanak održan je u cilju poboljšanja regionalne saradnje predstavnika i predstavnica krovnih saveza Zapadnog Balkana.

KOMS je učestvovao na Forumu mladih Zapadnog Balkana 2021, koji se organizuje u okviru Berlinskog samita 2021, na uvodnom panelu, ali i u svim radnim grupama. Na ovom pratećem događaju Berlinskog Samita KOMS se predstavio pred 100 mladih lidera/ki iz regiona i Evrope. U okviru prvog dana na panel-diskusiji „Zapadni Balkan danas: Izazovi i perspektive – Kako kreirati bolji region?“, govorila je i generalna sekretarka KOMS, Miljana Pejić. U okviru Forumu mladi su kroz šest radnih grupa radili na izazovima i temama kao što su pomirenje i izgradnja mira, volontiranje, nove veštine za budućnost, održivi razvoj, kao i o tome kako od „odliva mozgova“ doći do „priliv mozgova“ i kako pospešiti učešće mladih. U okviru poslednjeg dana dve predstavnice KOMS sekretarijata predstavljale su ispred svojih radnih grupa preporuke za dalji razvoj pomiranja i izgradnju mira, kao i kako kod mladih razvijati veštine za budućnost.

U junu predstavnici/ce KOMS-a su bili su i deo sastanka koji je usmeren na kreiranje Strategije za period od 2022. do 2024. godine Platforme za saradnju mladih Zapadnog Balkana (WBYCP), a koji se organizuje u saradnji sa Nemačkim krovnim savezom (DBJ, panelisti regionalnog onlajn događaja Ekonomski i investicioni plan za Zapadni Balkan: šta je to za mlade?.

KOMS-a je bio i deo događaja za mlade u okviru Prespa Forum Dijaloga, koji se fokusirao na to kako mladi mogu da doprinesu povezivanju regiona kao i perspektivi prekogranične saradnje u svetlu Evropske Unije za Prespa projekat. Ovaj događaj je obeležio i ukidanje rominga za Zapadni Balkan.

5. Lokalne zajednice: Aktivnosti realizovane u najmanje 10 različitih lokalnih zajednica širom Srbije

Pogledati indikator 3. za prvi cilj ove programske oblasti.

KROVNA ORGANIZACIJA MLADIH SRBIJE

6. Umreženi relevantni akteri (*predstavnici lokalne samouprave, medija, đачkih parlamenata i organizacija civilnog društva*)
u lokalnim zajednicama radi promocije aktivizma mladih i učešća u procesima donošenja odluka

Ovaj indikator ostvaren je kroz realizaciju već opisanog programa Odlučionice.

f. KOMS kao resurs centar

CILJ 1: KOMS prepoznat kao relevantan akter u društvu

REZULTAT: KOMS mreža ima kapacitete za unapređenje položaja mladih i svoj rad zasniva na kvalitetu i relevantnim podacima

1. Program praksi: Postavljeni standardi za program praksi; angažovano najmanje 2 osobe na poziciji praktikanta/kinje u Sekretarijatu KOMS od kojih barem 1 pripada grupi osetljivoj grupi mladih

Ovaj indikator u potpunosti je ispunjen, standardi postoje i primenjuju se već 3 godine u organizaciji. U izveštajnom periodu KOMS je imao 4 praktikanta/kinje, od kojih 1 pripada osetljivoj grupi mladih. U junu 2021. godine, na osnovu javnog poziva odabrani su praktikant za finansije i administraciju i praktikantkinja za program i odnose sa javnošću. Kroz šestomesečni program prakse, njih dvoje biće aktivno uključeni u rad KOMS-a putem programa koji obuhvataju rad u finansijsko-administrativnom delu, kao i u delu odnosa s javnošću i programskom delu funkcionisanja KOMS-a. Danijela i Kosta imaju priliku da učestvuju u realizaciji postojećih projekata, kao i u predlaganju i pisanju novih, ali i u drugim redovnim aktivnostima KOMS-a, poput KOMS Skupštine.

2. Osnajivanje: Sprovedeno najmanje 10 edukativnih programa za mlade, udruženja mladih i za mlade

KOMS je organizovao obuku za sa 20 članova/ca Omladinskog odbora UNICEF Srbija. Kroz Obuku za javno zagovaranje i aktivno učešće mladih u trajanju od pet dana, oni su saznali više o pojmovima omladinske politike i aktivnog učešća mladih i upoznali su se sa ključnim akterima u ovoj oblasti. Takođe, naučili su više o pojmu javnog zagovaranja i njegovim akterima, kao i mogućnostima da u istom uzmu aktivno učešće i na taj način na lokalnom i nacionalnom nivou zastupaju potrebe mladih. Organizovana je i obuka za mlade članove i članice Saveta za mlade u februaru 2021. Realizovan je tromodularni program jačanja kapaciteta. Realizovano je 5 modula AOP, obuka za gradonačelnike, online obuka za lokalne koordinateure u okviru Odlučionica u trajanju od 3 nedelje, itd.

3. Istraživanja: Sprovedena najmanje 2 istraživanja kojima je dosegnuto najmanje 500.000 individua

KOMS je ispunio navedeni indikator i objavio četiri istraživanja – Mladi u medijskom ogledalu 2020, Mladi i preduzetništvo u Republici Srbiji, Istraživanje stavova mladih o rodno zasnovanom nasilju, kao i Život mladih u Srbiji: Uticaj COVID-19 pandemije.

Istraživanje „Mladi u medijskom ogledalu 2020“ sprovodi je 2020. i objavljeno 2021. kao nastavak istoimenih istraživanja iz 2017, 2018. i 2019. godine, uz delimično izmenjen fokus i metodologiju. Kao i prethodnih godina kroz istraživanje ispitivano je kako i koliko mejnstrim mediji u Srbiji izveštavaju o mladima. Takođe, kroz istraživanje su analizirani omladinski mediji, programske šeme televizija sa nacionalnim frekvencijama, sadržaji jutjub kanala iz Srbije, kao i sprovedeni dubinski intervjui sa donosiocima odluka i medijskim profesionalcima. Istraživanj za 2020. godinu obuhvata tri od pet prošlogodišnjih komponenti: analizu mejnstrim medija, omladinskih medija i Jutjub kanala, s tim da je tematski fokus istraživanja postavljen na pandemiju virusa korona, s obzirom na njen snažan i iznenađan uticaj na sve aspekte života mladih.

Istraživanje „Mladi i preduzetništvo u Republici Srbiji“ imalo je za cilj da analizira stanje preduzetništva u Srbiji, a posebno preduzetništva mladih i mogućnosti za samozapošljavanje. Na osnovu istraživanja ponuđene su preporuke za unapređenje javnih politika kako bi se mladi što više uputili na preduzetništvo, počeli da razvijaju svoje poslove i da se samozapošljavaju.

Istraživanje je namenjeno sa jedne strane institucijama, kako bi im predočilo probleme sa kojima se mladi preduzetnici suočavaju, kao i organizacijama civilnog društva koje se bave preduzetništvom kako bi znali šta je važno da se javno zagovara iz ove oblasti i da se utiče na izmene javnih politika, šta je važno mladim preduzetnicima i kakvo je opšte stanje za poslovanje u Republici Srbiji – kako bi svoje programe usmerili na rešavanje konkretnih problema. I ključno, istraživanje je namenjeno svim mladim preduzetnicima i onima koji žele da budu preduzetnici kako bi se detaljno upoznali sa celokupnim okvirom preduzetništva u Srbiji i svim pravilima, procedurama, postupcima, obavezama koje imaju i sl. Ovo istraživanje je zaokružen osnovni tekst o svim važnim aspektima poslovanja u Republici Srbiji.

Istraživanje stavova o rodno zasnovanom nasilju među mladima realizovano je kao jedna od lokalnih inicijativa, koju je sprovela grupa mladih iz Srbije u okviru projekta Kultura dijaloga. Istraživanjem su ispitani stavovi mladih putem tri šire grupe pitanja: prvom grupom pitanja ispitani su opšti stavovi mladih prema rodnom ulogama i rodno zasnovanom nasilju, drugom grupom pitanja ispitani su stavovi, ali i iskustvo mladih u vezi sa rodno zasnovanim nasiljem (fizičkim, seksualnim, psihološkim, ekonomskim), navođenjem konkretnih primera, a trećom grupom pitanja ispitan je stepen uključenosti mladih u različite programe i aktivnosti koji se bave temama rodno zasnovanog nasilja i osnaživanjem žena. Jedan od zadataka istraživanja bio je da se kreiraju preporuke za lokalne samouprave, kako strateške, tako i operativne, a u svrhu izgradnje i/ili promene stavova mladih o rodno zasnovanom nasilju, a u kontekstu prevencije i smanjenja nasilja u lokalnoj samoupravi.

Pandemija KOVID-19 virusa je obeležila 2020. godinu i potpuno promenila ceo svet, posebno u prvoj polovini iste godine. Potpuno izmenjen kontekst obrazovanja, rada, kretanja, okupljanja, ponašanja, provođenja slobodnog vremena, života sa porodicom, partnerima i slično je sigurno uticala na gotovo celokupnu populaciju kako u svetu, tako i u Srbiji. Mladi (od 15 do 30 godina), kao posebna društvena kategorija, posebno su pogođeni tokom pandemije o čemu svedoče, sada već brojni izveštaji i intervencije na globalnom nivou. Ključni zadatak istraživanja Život mladih u Srbiji: Uticaj COVID-19 pandemije bio je da utvrdi kako pandemija utiče na život mladih ljudi u Republici Srbiji i na koji način redefiniše njihove živote. Kroz celo istraživanje – kvantitativno i kvalitativno, fokus je bio na pravima mladih kroz različite oblasti (pravo na obrazovanje, pravo na zaposlenje, pravo na bezbednost, pravo na zdravlje, pravo na mentalno zdravlje itd).

Ključne teme koje su bile obuhvaćene istraživanjem su:

1. Rad i zarade;
2. Obrazovanje;
3. Bezbednost i osećaji tokom pandemije;
4. Ponašanje u toku pandemije i poverenje u institucije;
5. Migracije; i
6. Volontiranje.

Kao što je navedeno u jednoj od prethodnih stavki, istraživanje Život mladih u Srbiji: Uticaj COVID-19 pandemije je putem društvenih mreža, televizijskih priloga i medijskih gostovanja članova/ca KOMS tima doseglo preko 1.000.000 ljudi. Takođe, ovo istraživanje i nakon više od pola godine od njegovog objavljivanja privlači pažnju javnosti.

KOMS je u izveštajnom periodu Prema podacima iz istraživanja procenat nezaposlenih mladih osoba iznosi oko 20% od ukupnog nezaposlenog stanovništva. Najveći broj mladih kao jedan od osnovnih razloga za samozapošljavanje navodi da

nisu mogli da pronađu posao za platu, a novac za započinjanje sopstvenog posla su dobili od porodice ili prijatelja. Pored analize preduzetništva mladih, istraživanje sadrži i preporuke za unapređenje politika za razvoj preduzetništva.

Značaj projekta je u podizanju svesti o poteškoćama sa kojima se susreću mladi u Srbiji po pitanju samozapošljavanja, te slanje konkretnih preporuka adekvatnim institucijama sa ciljem stvaranja boljih uslova za mlade nezaposlene u Srbiji.

CILJ 2: Unapređena saradnja sa organizacijama članicama

REZULTAT: O snažene organizacije članice, aktivniji mladi i povećan stepen poverenja unutar KOMS-a

Učešće organizacija članica: Najmanje 50% organizacija članica učestvuje u analizi i redovno komunicira unutar KOMS mreže

KOMS je za vreme izveštajnog perioda na različite načine uključivao organizacije članice u svoj rad – kroz zajedničko apliciranje na javne pozive za sprovođenje različitih projekata (više od 15 članica), davanjem podrške za projektno apliciranje (više od 3 organizacije), podrškom inicijativa ili predloga projekata (više od 5 članica), učešćem na događajima ili u važnim procesima za unapređenje položaja mladih (više od 30 članica). 26 organizacija članica učestvovalo je na Programu jačanja kapaciteta KOMS – obuka za finansije i administraciju, organizacije članice učestovale su na ostalim modulima programa jačanja kapaciteta koji je namenjen njima. Kroz projekat Mladi za aktivne savete 7 organizacija članica partnerski učestvuje u razvijanju i implementaciji zagovaračkih kampanja na lokalnom i nacionalnom nivou. 10 Predstavnik/ca organizacija članica (10 organizacija članica) učestvovalo je na Dijalogu mladih sa ministrom omladine i sporta. Održano je strateško planiranje KOMS na kome su učestvovali predstavnici/ce organizacija članica, u okviru strateškog planiranja realizovane su 3 fokus grupe/konsultacije koje su uključivale različite predstavnike/ce organizacija članica. Otvoren je poziv za Radnu grupu za izmene i dopune Statuta u okviru članstva KOMS, zainteresovani predstavnici/ce organizacija članica učestvovali su u radu Radne grupe za izmene i dopune Statuta. KOMS tim je u izveštajnom periodu posetio različite JLS (Novi Pazar, Niš, Valjevo) i tom prilikom posetio organizacije članice, ova praksa poseta ocenjena je kao odlična.

3. Ostale tekuće aktivnosti i događaji

- Nakon odabira novih članova i članica organa KOMS-a sekretarijat je organizovao nekoliko sesija za prenos znanja na nove organe. Održane su 2 hendover sesije u oktobru novih članova/ica tima i sekretarijata kako bi se lakše pratile aktivnosti i strateški procesi.
- KOMS je krajem 2020. godine, po prvi put uspostavio saradnju sa biznis sektorom i razvio sa Galenikom program koji promoviše zdravlje i zdrave navike kod mladih. KOMS je zato u izveštajnom periodu sproveo brojne aktivnosti na ovu temu, a jedna od njih je i nagradni konkurs Brinem o svom zdravlju, gde su mladi pozvani da prikažu putem video sadržaja na koji način brinu o svom zdravlju. Najbolja 3 video sadržaja su nagrađena.
- KOMS se pridružio inicijativi koju čine 141 nevladina organizacija i medij, i koja je pokrenula u aprilu nezavisnu kampanju pod nazivom "Vakciniši se", koja za cilj ima informisanje javnosti o značaju vakcinacije kao i edukaciju o njenim društvenim i zdravstvenim aspektima, a sadrži i poziv na ovaj humani i odgovorni čin.
- Brojne interne procedure KOMS tim je sproveo tokom izveštajnog perioda: procedure za zaštitu od seksualne eksploatacije, za upravljanje imovinom, sistematizaciju radnih mesta, itd.

4. Vidljivost Krovne organizacije mladih Srbije

Kako bi podigao vidljivost organizacije KOMS koristi interne i eksterne kanale komunikacije. Ova komunikacija se, u skladu sa kanalima, bazira na nekoliko glavnih pravaca širenja vidljivosti:

1. Interno prema organizacijama članicama
2. Interno prema alumni Savetu
3. Eksterno prema omladinskom sektoru
4. Eksterno prema javnosti zainteresovanoj za omladinski sektor
5. Eksterno prema široj javnosti

U zavisnosti od toga kome se obraća, KOMS koristi sledeće kanale komunikacije:

- Zvanična Internet stranica koms.rs
- Internet stranica dijalog.rs

- Interna mejling lista „Članstvo“
- Interna mejling lista „Alumni“
- Newsletter - mejling lista „KOMS“

- Instagram nalog „komsmladi“
- Facebook stranica „Krovna organizacija mladih Srbije“
- Twitter nalog „KOMSmjadi“
- LinkedIn stranica „Krovna organizacija mladih Srbije“

- YouTube kanal „KOMS mladi“
- YouTube kanal „Hiljadu Zato“

- TikTok kanal „komsmladi“ (započet razvoj)

- Saopštenja za javnost
- Konferencije za medije
- Dopisi, pozivi i najave za medije

Statistika i analitika za period oktobar 2020. – jun 2021.

I Zvanična Internet stranica koms.rs

U novembru 2020. godine, KOMS je redizajnirao svoju zvaničnu Internet stranicu koms.rs, što je, uz generalni rast rejtinga organizacije, unapredilo posećenost sajta na mesečnom nivou za 49%, a broj posećenih stranica za 34% u odnosu na prethodni posmatrani period (Godišnji izveštaj KOMS 2019-2020.)

1. Ukupan broj korisnika: **31.083**
2. Ukupan broj sesija: **44.160**
3. Prosečan broj sesija prema mesecu: **4.907**
4. Ukupan broj posećenih stranica: **75.103**
5. Prosečan broj posećenih stranica prema mesecu: 8.345
6. Najviše izvora sesija: Društvene mreže (16.875); Google pretraga (15.777)
7. Najzastupljenije države: Srbija (75.77%), SAD (5.52%)

Najposećenije stranice (bez početne):

1. Vesti – 1.703 poseta
2. Ko su KOMS članice? – 1.699 poseta
3. O organizaciji – 1.588 poseta

II Internet stranica dijallog.rs

Internet stranica dijallog.rs redizajnirana je u istom stilu kao i glavni sajt koms.rs u periodu januar-februar 2021.

**Google analitika se na sajtu dijallog.rs ne koristi iz etičkih razloga, zbog čega izostaju podaci.*

III Instagram nalog komsmladi

- Ukupan broj pratilaca: **5.368**
- Ukupno stečenih pratilaca: **2.224 - 247**
- Procentualno rast profila: **71%**

Prosečan rast profila u prethodnom posmatranom periodu (Godišnji izveštaj KOMS 2019-2020.) iznosio je 83.7, što je bio najveći rast profila do tog momenta.

Ipak, u prethodnih devet meseci, trend rasta profila se povećao za čak 196% sa 247 pratilaca mesečno u proseku, što je ukupni prosečni trend rasta (od otvaranja profila) povećalo za 54%, odnosno sa 34.5 na 53.1 pratilaca mesečno (period od 101 meseca - s obzirom na to da je nalog komsmladi otvoren 30. januara 2013. godine).

Što se tiče strukture pratilaca, prosečan uzrast pratilaca iznosi 28.6 godina, što je povećanje od 1.6 godina u odnosu na prethodni izveštajni period, zbog čega u narednom periodu treba biti fokusiran na zaustavljanje ovog rasta. Zastupljenost pratilaca iz Srbije je povećana sa 87% na 89.7% (uključujući AP Kosovo i Metohiju). Odnos zastupljenosti prema polu: 35.8% muškarci i 65.2% žene.

- **Ukupan domet objava: 1.203.692***
- Ukupan broj objava: 157
- Prosečan domet po objavi: 7.667
- Ukupno ostvarenih interakcija: 29.191
- Prosečan broj interakcija po objavi: 185
- Prosečna stopa interakcije: 10%

*Trebalo imati u vidu da ukupan domet objava predstavlja zbir svih zasebnih dometa objava (organski i sponzorirani) i ne predstavlja ukupan broj korisnika platforme, s obzirom na to da jedan korisnik može videti više objava. Zbog toga je važno imati u vidu i:

- **Prosečan domet profila prema mesecima: 133 990**

IV Facebook stranica Krovna organizacija mladih Srbije

- Ukupan broj pratilaca: 13.233
- Ukupno stečenih pratilaca: 1.548
- Procentualno rast profila: 13%

Prosečan rast stranice od oktobra 2020. do juna 2021. iznosi 104 novih pratilaca mesečno (povećanje trenda od 21%). Njihova struktura je takva da prosečan pratilac ima 32 godine, što je prosek viši za jednu godinu, dok je zastupljenost pratilaca iz Srbije porasla sa 82.5% na 83.5%. Odnos muškaraca i žena: 35% - 65%.

- **Ukupan domet objava: 1.411.528**
- Ukupan broj objava: 279
- Prosečan domet po objavi: 5.059
- Ukupno ostvarenih interakcija: 62.500
- Prosečan broj interakcija po objavi: 224
- Prosečna stopa interakcije: 4.4%

V Twitter nalog KOMS mladi

Što se tiče naloga na Twitteru na njemu je nastavljen trend smanjenog intenziteta sadržaja, u skladu sa aktivnostima KOMS, političkom i društvenom situacijom.

- **Ukupno pratilaca: 5640**

- Ukupno impresija u ovom periodu: 58.371

VI LinkedIn stranica Krovna organizacija mladih Srbije

LinkedIn stranica KOMS postoji godinama unazad, međutim dugo je bila neaktivna. U 2020. je ponovo pokrenuta i polako prikuplja svoje pratiocice.

- **Ukupno pratilaca: 562**
- Rast pratilaca: 216
- Prosečan rast pratilaca mesečno: 24

VII YouTube kanal KOMS mladi

- **Ukupno pratilaca: 296**
- Rast pratilaca: 100
- Ukupno pregleda: 37.093
- Rast pregleda: 12.791

VIII YouTube kanal Hiljadu Zato

Ovaj kanal je tek osnovan u avgustu 2020. godine. Njegov cilj jeste da na inovativan način približi vrednosti KOMS najmlađim mladima. Kanal je koncipiran tako da devet poznatih YouTubera i marketing stručnjaka/kinja kreiraju sadržaj za najmlađe mlade uz konsultovanje KOMS tima, KOMS platforme vrednosti i slično.

IX KOMS u medijima

Prethodnih godinu i po dana KOMS je u medijima bio verovatno prisutniji nego ikada ranije. Dva Alternativna izveštaja o položaju i potrebama mladih, Monitoring izborne kampanje, Škola za YouTubere, saopštenja, itd. Ovo su samo neki od razloga zašto su se mediji dodatno interesovali za rad KOMS u ovom periodu.

- Oktobar 2020: 26 medijskih objava, među kojima su RTS, TV Nova S, Politika
- Novembar 2020: 29 medijskih objava, među kojima su Danas, TV RTS, TV RTV, Beta
- Decembar 2020: 68 medijskih objava, među kojima su TV N1, TV Nova S, TV Kurir, RTV, Blic, Politika, Prva... a najznačajnije teme bile su Dijalog mladih sa ministrom omladine i sporta i istraživanje o uticaju pandemije na mlade
- Januar 2021: 18 medijskih objava, među kojima su N1, B92, Most, Nova ekonomija

- Februar 2021: 35 medijskih objava, među kojima su TV Nova S, RTS, Blic, Kurir... dok je najznačajnija tema bio Dijalog mladih sa premijerkom 2.0
- Mart 2021: 24 medijske objave, među kojima su Nova S, TV Kurir, RTS, RTV
- April 2021: 17 medijskih objava, među kojima su TV N1, Danas, Beta
- Maj 2021: 18 medijskih objava, među kojima su RTV, Tanjug
- Jun 2021: 29 medijskih objava, među kojima su Nova S, N1, Južne vesti, B92, BBC

Ukupno medijskih objava: **264 zabeležene**

Televizijska gostovanja i prilozi: N1, RTS 1, RTV, B92, Nova S, Kurir TV i lokalne televizije.

Kada se sagleda celokupna slika, KOMS bi trebalo da teži nastavku razvoja Facebook, Instagram i YouTube platformi kao i do sada jer su se pokazale uspešno, dok bi LinkedIn trebalo pojačati u budućnosti. Takođe, razvoj TikTok naloga u narednom periodu može značajno povećati vidljivost među najmlađim mladima.

5. Sekretarijat i konkursi za radna mesta

U trenutku podnošenja ovog izveštaja, sekretarijat Krovne organizacije mladih Srbije čine:

1. **Miljana Pejić**, na poziciji generalne sekretarke
 - o angažovana prema Ugovoru o radu od aprila 2021. na tri godine, sa probnim radom u trajanju od tri meseca
2. **Milica Borjanić**, na poziciji koordinatorke programa
 - o od 1. maja 2020. angažovana prema Ugovoru o radu na neodređeno
3. **Mina Dobrijević**, na poziciji koordinatorke za finansije i administraciju
 - o od 1. jula 2021. angažovana prema Ugovoru o radu na neodređeno
4. **Anja Jokić**, na poziciji koordinatorke programa
 - o od 1. jula 2021. angažovana prema Ugovoru o radu do 31. decembra 2021.
5. **Milja Zdravković**, na poziciji programske asistentkinje za komunikacije i odnose sa javnošću
 - o od 1. jula 2021. angažovana prema Ugovoru o radu do 30. septembra 2021.
6. **Filip Vulović**, na poziciji asistenta programa
 - o od 1. aprila angažovan prema Ugovoru o radu do 30. septembra 2021.
7. **Stefan Stoilković**, na poziciji asistenta za finansije i administraciju
 - o angažovan prema Ugovoru o obavljanju privremenih i povremenih poslova preko omladinske zadruge do 30. septembra 2021.
8. **Kosta Stojković**, na poziciji praktikanta za finansije i administraciju
 - o angažovan prema Ugovoru o obavljanju privremenih i povremenih poslova preko omladinske zadruge do decembra 2021.
9. **Danijela Nikolić**, na poziciji programske praktikantkinje za odnose sa javnošću
 - o angažovana prema Ugovoru o obavljanju privremenih i povremenih poslova preko omladinske zadruge do decembra 2021.
10. Angažman u KOMS-u na pola radnog vremena i na projektnoj poziciji ima i **Nikola Ristić**, na poziciji menadžera za društvene mreže.

Za vreme izveštajnog perioda, KOMS je objavio i realizovao 2 konkursa za odabir praktikanata/kinja i javni konkurs za odabir generalnog sekretara/ke. Prvi konkurs za KOMS praksu bio je otvoren od 24. novembra do 6. decembra 2020. godine za poziciju praktikanta/kinje za finansije i administraciju, dok je drugi poziv za stručnu, plaćenu, šestomesečnu praksu dve pozicije – za program i odnose sa javnošću ili finansije i administraciju bio otvoren sredinom maja 2021. godine. Javni poziv za odabir generalnog sekretara/ke objavljen je 15. marta 2021. godine i realizovan je u celosti početkom aprila, kada je i počeo mandat odabrane generalne sekretarke. Uprkos određenim izazovima projektnih ciklusa i same finansijske dinamike i održivosti KOMS-a, angažovanje ljudskih resursa u KOMS-u je bilo sprovedeno bez većih poteškoća. Ojačan je program praksi u KOMS, koji se pokazao kao adekvatan način regrutovanja ljudskih resursa. KOMS je ovim programom pokazao da dugoročno ulaže u ljudske resurse a ovakav sistema angažovanja pokazao se kao adekvatan u suočavanju sa izazovima. Revidirana je i unapređena Sistematizacija radnih mesta u Krovnoj organizaciji mladih Srbije.

6. Rad upravnog odbora

Izborom od strane Skupštine KOMS-a održane u periodu od 9. do 11. oktobra 2020. godine, Upravni odbor Krovne organizacije mladih Srbije (u daljem tekstu UO KOMS) je započeo svoj mandat u sledećem sastavu:

1. Ana Janković, članica UO KOMS
2. Đorđe Plavšić, član UO KOMS
3. Jovana Božićković, članica UO KOMS
4. Maša Vračar, članica UO KOMS
5. Marko Nedeljković, član UO KOMS
6. Marko Stanković, član UO KOMS
7. Uroš Savić Kain, predsednik UO KOMS

UO KOMS je radio u skladu sa ovlašćenjima predviđenim Statutom KOMS-a i Pravilnikom o radu KOMS-a. Tokom prve godine mandata je usvojen i Poslovnik o radu UO KOMS kojim je preciznije utvrđen način rada UO KOMS. U okviru perioda obuhvaćenim sadašnjim izveštajem održano je 10 sastanaka UO KOMS, kao i 7 sastanaka KOMS organa. UO KOMS je učestvovao na 6 sastanaka sa resornim ministarstvom, od kojih su 2 sastanka bila sa resornim ministrom, održan je sastanak sa predstavnicima Ministarstva građevinarstva, infrastrukture i saobraćaja dok je sa predstavnicima/cama Vlade Republike Srbije UO KOMS učestvovao na 3 sastanka. Sa predstavnicima/cama institucija, međunarodnih organizacija, nacionalnih partnerskih organizacija i potencijalnim partnerima održano je 12 sastanaka. Članovi i članice UO KOMS su u okviru izveštajnog perioda učestvovali/e i na 4 sednice Saveta za mlade Vlade Republike Srbije. UO KOMS je takođe prisustvovao i učestvovao na preko 20 događaja u zemlji i inostranstvu koji su obuhvatali teme povezane sa mladima i njihovim položajem kako na nacionalnom i regionalnom nivou, tako i na Evropskom i svetskom nivou.

Tokom druge polovine oktobra i novembra 2020. godine je trajao proces primopredaje i prenosa institucionalnog pamćenja od strane odlazećeg UO sadašnjem UO, pri čemu je, usled nedefinisanosti procedure primopredaje ona trajala duže od potrebnog vremena. Sekretarijat KOMS je u ovom periodu samoinicijativno podržao sadašnji UO i organizovao sesije u okviru kojih su članovi i članice UO imali/e priliku da se detaljno informišu o svim dotadašnjim inicijativama u okviru KOMS-a. Ispred odlazećeg UO je jedino bivši predsednik UO, Samedin Rovčanin, bio u komunikaciji sa sadašnjim UO i dostavio informacije važne za ovaj proces.

Tokom oktobra je pružena podrška dvema inicijativama civilnog sektora: inicijativi Instituta za medije i različitost Zapadni Balkan u obraćanju odeljenju za Visokotehnoški kriminal povodom najave akcije Narodnih patrola protiv migranata u Beogradu, kao i saopštenju Građanskih inicijativa povodom netransparentnog procesa gašenja Kancelarije za saradnju sa civilnim društvom.

UO KOMS je u novembru učestvovao na Skupštini Evropskog omladinskog foruma, pri čemu je pružio podršku bivšem predsedniku UO, Samedinu Rovčaninu, pismom nominacije za Komisiju za finansijski nadzor (Financial Control Commission). U novembru je takođe održan prvi sastanak sadašnjeg UO sa resornim ministrom na kome su diskutovani mogući pravci dalje saradnje i važni predstojeći procesi u okviru omladinske politike.

UO KOMS je od novembra uključen u ekspertsku radnu grupu u okviru projekta Omladinske laboratorije (Youth Lab) Zapadnog Balkana koja se bavi nezaposlenošću mladih, a koji sprovodi Savet za regionalnu saradnju. U ekspertskom timu Srbije se pored UO KOMS nalaze predstavnici/ce Opre Roma, Ministarstva za rad, boračka i socijalna pitanja, kao i Ministarstva omladine i sporta, i u ovom sastavu je UO KOMS učestvovao na više od 10 sastanaka kako online, tako i uživo u Srbiji, ali i inostranstvu. Do sada je proširena radna grupa, određene su prioritete oblasti i kreirani su Akcioni planovi (Quality Internships and Apprenticeships: Smooth Transition from School/Education, System to Labour Market and Fair Working Conditions, with focus on NEET and Vulnerable Groups, Education and Training for Quality Employment: Skills for

Youth to Match Labour Market Needs, Entrepreneurship: Incentives and Programmes) čija se implementacija očekuje od oktobra tekuće godine.

Od novembra je UO KOMS učestvovao i u sastancima Radne grupe za analizu efekata Zakona o volontiranju i na osnovu rezultata analize je izražen stav prema kome je potrebno doneti novi Zakon o volontiranju u što kraćem roku, uzimajući u obzir broj neophodnih promena. Radna grupa aktivno radi na pripremi adekvatnih rešenja za novi Zakon o volontiranju.

U decembru je UO KOMS učestvovao u Dijalogu mladih sa ministrom omladine i sporta u okviru koga su adresirana pitanja povećanja budžeta Sektora za omladinu, finansiranja programa i projekata od interesa za položaj mladih u Srbiji, prostora za mlade, kao i započinjanja procesa izmena i dopuna Zakona o mladima i procesa revizije Nacionalne strategije za mlade za period 2015-2025. godine. U okviru dijaloga je zagovarano i pokretanje Saveta za mlade Vlade Republike Srbije, što je rezultiralo pozivom od strane resornog ministarstva KOMS-u da, u skladu sa svojim zakonskim ovlašćenjima, predloži predstavnike/ce mladih u Savetu za mlade. UO KOMS je u skladu sa Statutom KOMS-a i Pravilnikom o radu KOMS-a, doneo odluku o formiranju Komisije za odabir predstavnika i predstavnica mladih u Savetu za mlade koja je imala mandat u skladu sa članom 14. Zakona o mladima iz 2011. godine, a koju je UO zadužio da pregleda i ocenjuje prijave pristigle na raspisani konkurs za predstavnike/ce mladih u Savetu za mlade, kao i da vrši odabir datih prijava. Rezultati javnog konkursa su potom prosleđeni Ministarstvu omladine i sporta u okviru postavljenih rokova. UO je tokom decembra podržao i potpisivanje memoranduma sa Regionalnom kancelarijom za saradnju mladih na Zapadnom Balkanu (RYCO).

U januaru je UO KOMS izdao saopštenje kojim je, usled situacije u kojoj je veliki broj žena i devojaka javno progovorio o svojim iskustvima seksualnog zlostavljanja i nasilja, pružio podršku žrtvama nasilja i najstrožije osudio svaki oblik nasilja i seksualnog zlostavljanja nad ženama i devojka. Tokom januara je UO KOMS doneo odluku o imenovanju Mine Dobrijević na mesto koordinatorke za finansije i administraciju, kao i Milice Borjanić na mesto koordinatorke programa.

Pored jasnih strateških pravaca koji su postavljeni od strane UO, a koji su se ticali unapređenja normativnog okvira koji definiše položaj mladih, tačnije pokretanja procesa izmena i dopuna Zakona o mladima i revizije Nacionalne strategije za mlade, kao i unapređenja načina finansiranja i sprovođenja projekata i programa od značaja za položaj mladih i pokretanja rada Saveta za mlade, uočena je potreba za dugoročnim strateškim planom koji će postaviti temelje daljeg upravljanja KOMS-om.

U okviru sastanka organa KOMS održanog u februaru je postignut konsenzus oko započinjanja procesa strateškog planiranja u što skorijem roku kako ne bi postojale nedoumice u pogledu obima tema koje KOMS kao savez udruženja adresira i kako bi se na precizan način odvojile uloge upravljačkih i rukovodećih struktura.

Tokom februara je održan sastanak sa Poverenicom za zaštitu ravnopravnosti na kome su diskutovani mogući pravci saradnje KOMS-a i Poverenice. Održan je i drugi Dijalog mladih sa premijerkom u okviru koga je UO KOMS zajedno sa mladima izneo svoje predloge za unapređenje položaja mladih i pozvao na kontinuirani dijalog sa mladima. Direktni rezultat ovog procesa po rečima premijerke jeste stopiranje procesa ukidanja studentskih poliklinika koji je bio predviđen Nacrtom plana optimizacije zdravstva za šta su se mladi i UO KOMS zalagali u okviru dijaloga.

Krajem februara je održan i drugi sastanak sa resornim ministrom na kome su diskutovani kapaciteti resornog ministarstva za sve predstojeće procese. Razmatrana je prioritizacija procesa, dok je UO KOMS još jednom naglasio važnost otpočinjanja projektnog ciklusa u aprilu kako bi bilo dovoljno vremena za realizaciju aktivnosti od interesa za mlade.

U martu je UO KOMS-a učestvovao na Evropskoj omladinskoj konferenciji. Evropska omladinska konferencija (EUYC), čija je tema Evropska strategija za mlade - cilj 9 „Prostor i participacija za sve“ i njegovih sedam potciljeva. Cilj konferencije je prikupljanje dodatnih podataka i informacija od omladinskih organizacija na lokalnom, nacionalnom i evropskom nivou na temu prostora i uključivanja mladih, kako bi se na slovenačkoj EUYC, uradio monitoring i evaluacija i kreirale preporuke za implementaciju. Kreiran je ToolBox odnosno predozi mera implementacije, planovi i politički zahtevi devetog cilja i pratećih sedam potciljeva, kako bi se uobličili i realizovali na evropskom i na nivou država članica kroz Akciju za mlade. Koristeći ove rezultate, počinje implementacija kako bi konferencija u Sloveniji, planirana za septembar 2021. godine, uključila evaluaciju

početne implementacije, uz prikupljanje svih rezultata i nalaza osmog ciklusa. Kroz formulaciju postignuća, kreiraće se politički zahtevi i razmatraće se šta još nedostaje kako bi se kreirala Evropska unija kao prostor za uključivanje svih mladih. Krajnji rezultati zajedničkog višemesečnog rada biće rezimirani u Rezoluciji, uz zaključke nemačkog i portugalskog predsedavanja, koje će u jesen 2021. godine usvojiti Veće ministara za mlade, u toku slovenačkog predsedavanja Savetu. Ovo su neophodni koraci kako bi se politički pokrenuo proces na nivou EU, odnosno kako bi ova dokumenta bila usmerena na donosiocje odluka.

Ubrzo nakon sastanka sa ministrom formiran je Savet za mlade Vlade Republike Srbije. Petnaest predstavnika/ca mladih u Savetu za mlade je delegirano od strane KOMS, od kojih je dvoje delegirano iz UO KOMS. Odluka o formiranju Saveta objavljena je 26.2.2021. i od tada je održano 4 sednice, sa istaknutim rezultatima formiranja Radne grupe za EU dijalog i formiranja radne grupe za izmene i dopune Zakona o mladima. Pored toga, prepoznate su inicijative Saveta za pokretanje procesa izmena i dopuna Zakona o volontiranju, te je započinjanje ovog procesa najavljeno za jun. Na sednicama Saveta je takođe najavljena izrada nove NSM do kraja godine i potencijalna izrada Akcionog plana Nacionalne strategije za mlade u istom periodu.

UO KOMS je u skladu sa svojim ovlašćenjima predviđenim Statutom KOMS-a i Pravilnikom o radu KOMS-a, u martu doneo odluku o formiranju Radne komisije za odabir generalnog sekretara/ke KOMS, koju je zadužio da pregleda i ocenjuje pristigle prijave sa javnog konkursa, intervjuiše kandidate/kinje i vrši njihov odabir. Tokom marta je UO KOMS izdao saopštenje za javnost kojim pruža podršku inicijativi za usvajanje Zakona o registrovanim istopolnim zajednicama. Krajem marta je održan sastanak sa kabinetom premijerke na kome je predstavljen JISP (Jedinstveni Informacioni Sistem u Prosveti) i sve olakšice koje dolaze sa njim. Napomenuto je da će se tokom avgusta organizovati još jedan sastanak kada baza podataka bude u potpunosti popunjena i da bi od septembra trebalo da JISP bude pokrenut u punom kapacitetu.

Nakon dostavljenog izveštaja od strane Radne komisije za odabir generalnog sekretara/ke KOMS, UO KOMS je u aprilu doneo odluku o imenovanju Miljane Pejić na poziciju generalne sekretarke KOMS. U toku ovog meseca je UO KOMS podržao inicijativu Nacionalne koalicije za decentralizaciju povodom zajedničke kampanje za promociju vakcinacije i informisanja građana/ki Srbije o njenoj važnosti. U skladu sa svojim statutarnim ovlašćenjima UO KOMS je tokom aprila doneo odluku o formiranju dveju komisija: Komisije za prijem i reviziju članstva i Komisije za popis imovine KOMS. Komisija za prijem i reviziju članstva je dobila mandat od UO da koordinira procesom objavljivanja poziva za prijem novih članica, evaluira ispunjenost uslova potencijalnih članica za članstvo u KOMS, kao i da vrši proveru ispunjenosti minimuma uslova za punopravno članstvo u KOMS u skladu sa članom 15. Statuta KOMS, a na osnovu čega predlaže Skupštini promene statusa organizacija članica. Komisija za popis imovine je dobila mandat da u skladu sa važećim Pravilnikom o upravljanju opremom i poslovnim prostorijama KOMS pregleda i broji opremu KOMS, popunjava inventarne liste i predlaže neupotrebljivu imovinu za rashod generalnoj sekretarki. UO KOMS je tokom aprila takođe pokrenuo rad Saveta za ravnopravnost i inkluzivno društvo i održan je sastanak ovog savetodavnog tela na kome je razmatran plan rada Saveta i prilike za zagovaranje inkluzivnijih praksi u okviru postojećih inicijativa KOMS. Članovi i članice UO KOMS su u aprilu započeli svoje učešće u Radnoj grupi za implementaciju Borskog procesa, kao i u Radnoj grupi za EU dijalog, koje je proisteklo iz zagovaranja u okviru sednica Saveta za mlade od strane predstavnika/ca mladih. UO KOMS je takođe pružio podršku unapređenju metodologije i sadržaja Alternativnog izveštaja o položaju i potrebama mladih za 2021. godinu.

UO KOMS je u maju uputio mejl Ministarstvu omladine i sporta povodom činjenice da projektni ciklus, suprotno zahtevu predstavnika/ca mladih i KOMS-a, nije otpočet u aprilu, pozivajući tom prilikom resornog ministra na sastanak kako bi se diskutovali postojeći izazovi. Članovi i članice UO su tokom maja i juna učestvovali/e u događajima koji su za cilj imali promovisanje aktivnog učešća mladih u svojim zajednicama, kao i upoznavanje sa svojim predstavnicima/cama na nacionalnom i regionalnom nivou. Ova inicijativa je nastala u saradnji sa RYCO, podrazumevala je učešće članova/ica UO KOMS i UO RYCO na lokalni i pružila je priliku mladima da se informišu o mogućnostima za svoje uključivanje i uticanje na procese donošenja odluka. UO KOMS je takođe imao priliku da u okviru prezentovanja Posebnog izveštaja o diskriminaciji starijih u organizaciji Poverenice za zaštitu ravnopravnosti promoviše intergeneracijsku saradnju i stvaranje okruženja koje ne isključuje nijednu subpopulaciju u skladu sa ciljevima Agende 2030.

U junu je UO KOMS izdao saopštenje za javnost povodom poziva na sajtu Ministarstva omladine i sporta za davanje predloga izmena i dopuna Zakona o mladima, nakon što prethodno nije dobio odgovor od strane ministarstva na poziv na hitan sastanak sa predstavnicima/cama mladih. U ovom saopštenju KOMS je ukazao na problem isključivanja mladih iz procesa, nakon čega je od strane resornog ministarstva iniciran sastanak nacionalnih saveza (NAPOR, NaKzM, KOMS), OPENS-a i predstavnika/ca ministarstva u okviru kojeg je ministarstvo ukazalo na naredne korake u procesu i obrazložilo da je objavljeni poziv za predloge samo inicijalni formalni korak u ovom procesu. Nakon sastanka UO KOMS je izdao saopštenje kojim obaveštava mlade, članstvu, kao i širu javnost o novopriloženim informacijama. UO KOMS je uputio dva zahteva za pristup informacijama od javnog značaja po osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja u kome je zahtevao dostavljanje informacija u vezi sa Javnim konkursom za podršku izradi dokumenata javnih politika i propisa, kao i u vezi sa javnim konkursima za stimulisanje različitih oblika zapošljavanja, samozapošljavanja i preduzetništva, razvoj i sprovođenje omladinske politike i sprovođenje ciljeva Nacionalne strategije za mlade i programa "Mladi su zakon". UO KOMS je tokom juna doneo odluku o formiranju Radne grupe za izmene i dopune Statuta, a u skladu sa sopstvenim ovlašćenjima predviđenim Statutom i Pravilnikom o radu KOMS. Članovi/ice UO KOMS su se u junu priključili Savetu za unapredjenje međugeneracijske saradnje i solidarnosti, čiji se početak rada očekuje u skorijem periodu. Krajem juna je UO KOMS učestvovao u Prespanskom forum dijalogu u okviru koga su uloženi dodatni naponi na polju umrežavanja krovnihi saveza regiona i razmene primera dobrihi praksi u poboljšanju položaja mladihi u regionu. U ovom periodu je UO KOMS učestvovao na prvom sastanku Stručne grupe za implementaciju Bonskog procesa koji je bio koordinacione prirode i nije adresirao konkretne teme.

Istovremeno je održan sastanak sa predstavnicima/cama Ministarstva omladine i sporta na kome je UO KOMS ukazao na izazove u okviru tekućih procesa i izrazio svoju zabrinutost o stepenu uključenosti mladihi. Na zahtev KOMS-a o konkretizaciji datuma sledećih koraka, Ministarstvo je obrazložilo obimnost procesa i težinu predviđanja trajanja procedura, te na taj način ukazalo na svoje viđenje nemogućnosti ispunjenja zahteva.

U junu je održan sastanak sa predstavnicima Ministarstva građevinarstva, infrastrukture i saobraćaja kojima je predstavljen pilot program Zelena grana, kao predlog sistemskog pristupa rešavanju problema stambenog osamostaljivanja mladihi. Dogovoreno je da deo mera bude sastavni deo Akcionog plana, koji se upravo kreira, a koji se odnosi na implementaciju Nacionalne stambene strategije za period od 2030. godine.

S obzirom na trenutni strateški plan kojim se predviđa potpuno razdvajanje rukovodstvene uloge Sekretarijata KOMS i upravljачke uloge UO KOMS, UO KOMS konstatuje potrebu za povećanjem ljudskih resursa Sekretarijata KOMS, prvenstveno u pogledu zaposlenih koji se bave programom. Takođe je prisutna potreba za angažovanjem pravnika/ce koji bi svojom ekspertizom doprineli predstojećim procesima izmena normativnog okvira koji uređuje položaj mladihi u Srbiji.

UO KOMS konstatuje veliko opterećenje tokom perioda obuhvaćenim izveštajem usled istovremene uključenosti u operativne i strateške procese, te postojeće teškoće u istovremenom učešću u svim procesima i adekvatnom izveštavanju o istim. U komunikaciji sa Sekretarijatom i NO KOMS je UO više puta ukazivao na ove probleme i naišao je na podršku Sekretarijata, pogotovo prilikom koordinacije različitih radnih i savetodavnih tela, dok je komunikacija sa NO KOMS u manjoj meri bila efikasna.

UO KOMS smatra da je neophodno u praksi razdvojiti ovlašćenja organa KOMS i raditi na razumevanju uloge svakog od organa. Uzimajući u obzir kritike upućene UO KOMS od strane NO KOMS u pogledu većeg uključivanja NO KOMS, UO KOMS je reagovao predlogom održavanja mesečnih sastanaka na kojima bi se vršila razmena informacija. Međutim, usled velike opterećenosti, o kojoj je NO KOMS bio obavešten, i situacija koje svojim zahtevima uveliko prevazilaze predviđeni obim volonterskog angažovanja članova i članica UO, ta praksa, suprotno želji UO KOMS, nije bila redovna.

UO KOMS će u narednom periodu nastojati da unapredi svoje prakse izveštavanja kako bi se NO KOMS blagovremeno putem zapisnika i izveštaja upućivao u rad UO KOMS, prvenstveno usled činjenice da se novim strateškim planom predlaže potpuno

isključenje UO KOMS u pogledu operativnih procesa, što će značajno smanjiti vremensko opterećenje članova i članica UO KOMS.

Istovremeno, UO KOMS se nada da će se komunikacija sa NO KOMS unaprediti zajedničkim naporima i da će se postići veće razumevanje uloge NO KOMS koja se prvenstveno sastoji u utvrđivanju prelaska statutarnih ovlašćenja od strane ostalih organa i izveštavanja o istim pred Skupštinom KOMS, dok insistiranje na aktivnijem učešću u strateškim i operativnim procesima može dovesti u pitanje nezavisnost rada organa, kao i do vanstatutarnog povećanja ovlašćenja NO KOMS. UO KOMS aktualizaciju želje NO KOMS za aktivnijim učešćem prvenstveno vidi kroz učešće pojedinačnih članova i članica NO KOMS u radnim i savetodavnim telima u kojima će biti u mogućnosti da pruže veći doprinos ostvarenju misije i vizije KOMS.